Виходить з 5 грудня 1939 року.

Молодий комунар

№ 29 (4162)
СУБОТА ● 27 ЛИПНЯ
Ціна 40 коп. (передплатою — 12 коп.).

Газета кіровоградської обласної комсомольської організації

'91.

МИНЕ ЧАС, І В ДУШІ НЕОДМІННО РОЗВИДНИТЬСЯ

Ви, звичайно, впізнали, хто це. Його немає на цьому світі вже одинадцять років, але ви все одно його впізнали.

Ви багато разів бачили його на екрані, але впізнали його і згадали не за це. Дивлячись на знайоме обличчя, ви його чуєте. Ви пам'ятаєте, як у хмарні дні свого життя ставили на програвач його диски, вмикали магнітофон із записом його пісень, і вони розсіювали вашу журбу. Бо у них було і є те, чого нам так часто бракує, — життєстійкість і віра. Віра в те, що сонце не перестане світити назовсім через наші жалі; що мине час і в нашій душі неодмінно розвидниться. Навіть після однієї такої пісні, як оця. Ви, звичайно, впізнали про що вона. Про кохання. Можливо, воно зараз у недосяжній далечіні від вас, але ця пісня поверне вас у його незабутнє тепло і гіркоту...

Она была чиста, как снег зимой,
В грязь соболя — иди по ним
по праву..
Но вот мне руки жжет ея письмо:
Я узнаю мучительную правду.
Не ведал я — смиренье только маска,
И маскарад закончился сейчас...
На этот раз я потерпел фиаско,
Но то надеюсь, был последний раз!
Уж думал я — дни сочтены мои,
Дурная кровь в мои проникла вены...
Я сжал письмо, как голову змеи,
Сквозь пальцы просочился яд измены.
Не ведать мне страданий и агоний,
Мне свежий ветер слезы оботрет.
Моих коней обида не нагонит,
Моих следов метель не заметет!
Итак, я оставляю позади
Под этим серым неприглядным небом
Дурман фиалок, наготу гвоздик
И слезы вперемешку с талым снегом.
Москва слезам не верит и слезинкам,
И не намерен больше я рыдать.
Спешу навстречу новым поединкам
И как всегда, намерен побеждать!

Статтю, присвячену пам'яті актора, поета, композитора, музиканта й виконавця пісень Володимира ВИСОЦЬКОГО читайте на 5 сторінці. На знімках (зліва направо згори вниз): звучать «Коні вередливі»; із Мариною Владі; кадр із фільму «Четвертий»; з актором І. Боргником.

Фото В. ПЛОТНИКОВА.

КОНФРОНТАЦІЯ?

У минулому номері «Молодого комунара» ми обіцяли розповісти про прес-конференцію голови міської Ради і міськвиконкому В. Г. Мухіна для працівників засобів масової інформації, що відбулася 17 липня. Мер міста запросив представників майже всіх друкованих органів, радіо і телебачення, щоб пояснити позицію міськвиконкому з приводу конфлікту біля пам'ятника Тарасу Шевченку.

Вас не дивує, шановні читачі, що головною подією того дня, тобто 16 липня, став не сам факт святкування Дня незалежності України, а інцидент з жовто-блакитним прапором? Чому? Я не буду детально торкатися мотивів, якими керувався міськвиконком, коли заборонив встановлення національного прапора біля пам'ятника Кобзарю. Можу лише зазначити, мотиви ці були серйозними. Я була свідком, як напередодні святкових днів на прийом до голови міськради прийшла делегація ветеранів війни і праці. Люди, повагу до яких треба проявити всім демократам разом взятим, непокоїлися, а що це знову затівається у місті рухівцями. І коли я вкотре чую, що якісь там виступи у пресі підготовлені спеціально, мене це дратує. Сьогодні суспільство таке наелектризоване, що когось готувати для висловлення власної думки, немає ніякої потреби. І з цієї точки зору я розумію позицію міськвиконкому. Вже після мітингу і після прес-конференції Мухін сказав мені: «Коли б прапора не зняли, на другий день у місті була б бійка. Противники національного прапора спробували б його зняти, інші не давали б, а крайньою, звичайно, виявилась би міліція».

Міська влада все-таки вважає за головне гарантувати спокій і злагоду у місті. На цьому наголошував Василь Георгійович під час прес-конференції.

Не знаю, чи всі журналісти його зрозуміли. Я знову хочу повернутися до висловленої думки про те, що саме свято річниці прийняття Декларації про суверенітет звелося до конфліктної ситуації на мітингу, організованому демократичними силами. Думаю, це тому, що свято не було як слід підготовлене. Тут є і об'єктивні, і суб'єктивні причини. По-перше, пізно ми дізналися, що день 16 липня буде відзначатися. Реклами про міські торжества не було майже ніякої. Уже згодом я довідалася, наприклад, що у парку імені 50-річчя Жовтня було дано концерт силами кропивничан. Городян зібралося, можливо, навіть більше, ніж біля пам'ятника Шевченку. Та це між іншим.

Повернемося до самої прес-конференції. Думаю важко не погодитися з Мухіним, який зазначив, що ніякими червоними датами в календарі не примусиш людей святкувати. Свято повинно увійти в людські душі. Тільки тоді це буде справжнє свято. І нічого не змінити — День незалежності завжди буде 16 липня. Тобто серед жнив. Але в майбутньому треба його організовувати так, щоб це було «красиво і корисно», щоб і хліб збирали, і святкували. Тільки за яких умов це може трапитись? Якщо у суспільстві буде мир і злагода.

Зовсім невипадково виникла на прес-конференції мова про конфронтацію. Як відомо, на мітингу була прийнята заява, в якій зокрема ішлося й про недовіру міськвиконкому. Чим ця недовіра обгрунтована? Забороною встановлення прапора? Чи тими, м'яко кажучи, несерйозними викладками, що пролунали у виступі депутата міської Ради М. П. Городового.

У мене, як і в кожного з журналістів, присутніх на прес-конференції, як і в кожного з вас, шановні читачі, безліч претензій до міськвиконкому. Та й сам Мухін міг би висловити недовіру своїм деяким підлеглим. Однак давайте говорити тверезо. Різні громадянські формування, які стоять в опозиції до міської влади, вважають її владою комуністів тільки тому, що більшість апарату виконкому члени КПРС, і критикують на чому світ стоїть дії міськвиконкому, хоч і пальцем не поворухнули, щоб допомогти владі. Врешті-решт, скільки можна критикувати? Здається, болісні слова Мухіна з цього приводу знаходили розуміння учасників прес-конференції. «Я готовий хоч сьогодні представника будь-якої опозиційної партії призначити начальником комунальних служб, наприклад, назовіть мені таку кандидатуру. Ні! Уміють лише критикувати, — говорив з гіркотою мер міста. — І критикувати в основному за мітинги, прапори, ну, загалом з політичних мотивів. Економічна ситуація залишається поза увагою».

Подякувавши учасникам прес-конференції за те, що відгукнулися на запрошення, Василь Георгійович ще раз підкреслив, що міська влада не проти національної символіки, і коли восени буде прийнято закон про неї, ніяких заперечень не викличе ні жовто-блакитний, ні малиновий прапор, ні будь-який інший законний символ. Але діяти всупереч закону і говорити про правову державу, як це чинить опозиція, чи ж справедливо!

В. ЛЕВОЧКО.

Вибачайте, найтерпеливіші

Колектив «Молодого комунара» просить у вас, шановні читачі, вибачення за низьку якість друку попереднього номера. Якщо інформації на другій сторінці ще можна було прочитати, то друк знімків, розміщених там же, не витримує ніякої критики. Те, що видала друкарня, повірте, неймовірно далеке від редакційних оригіналів.

Найбільш прикро, що це не вперше. І, як нам здається, не востаннє. Раніше каменем спотикання (і виправданням!) були древні машини і застаріла технологія. Не так давно редакції дочекалися офсету і разом з ним — технології більш прогресивної, але, як часто буває, менш відпрацьованої. Думалось, ще трохи потерпіти і... Правда, зараз підозрюємо, може бути й так: поки друкарі вивчаться, руку набють і досвіду наберуться, застаріє устаткування, і... Надіємось, ви зрозуміли, що мається на увазі. А привезуть на заміну нову техніку, все буде... Так-так, не відпрацьованим. Поки ж відпрацюють... Сумно. І все ж будьмо оптимістами, бо колись все-таки вдасться розірвати це гаднебне коло.

УПЕРШЕ ЦЬОГО РОКУ ВЗЯВ СОБІ В ПОМІЧНИКИ СИНА МИКОЛУ М. Т. ГУЩА (НА ЗНІМКУ). НАПЕВНО В НИХ НЕ ОБІЙДЕТЬСЯ БЕЗ ОГРІХІВ, АЛЕ У КРАЩОГО КОМБАЙНЕРА КОЛГОСПУ ІМЕНІ ВАТУТІНА КІРОВОГРАДСЬКОГО РАЙОНУ НЕ ЗАЙВЕ ПОВЧИТИСЯ Й РІДНІ.

Фото В. РЕШЕТНИКОВА.

СЮРПРИЗИ американської бабусі

РАМПА

Ну й бабуся! Скільки в ній енергії, радості, оптимізму. Самотня в будинку, що ось-ось впаде на голову... Дорога Памела!

Як ви вже зрозуміли, мова йде про мюзікл «Американська комедія» за п'єсою Джона Патріка (до речі, добре відомій нашій драматичній сцені), поставлений у Дніпропетровському російському драматичному театрі імені Горького, який якраз на гастролях у Кіровограді. Сюжет її зводиться до класичного, нам сьогодні дещо чужого конфлікту: гроші і совість.

...Троє невисокої проби аферистів вирішили скористатися з довірливості, сердечності старої американки, яка бачить у людях і обставинах те, що хоче бачити і не сприймає реальності. Дорога Памела, хіба не з метою занурення в ілюзії вона зберігає вино в пляшці від яду для пацюків, а цукор в коробці для зовсім інших цілей. Аби тільки пояскравіше.

Вистава «Американська комедія» побудована на різких змінах настроїв, світла і тіней. Комізм характерів тісно переплітається з трагізмом ситуацій і подеколи трагедія людини різко дисонує із комедійним забарвленням подій. Одним словом, це мюзікл. На відміну від оперети мюзікл зовсім не потребує хепі-енду. Але й трагічного кінця не обов'язково чекати. «Американська комедія» завершується оптимістично, на те вона й комедія. Втім, чи не доцільно замислитись над парадоксами людських комедій.

У мене, воля ваша, після вистави немає відчуття щасливого кінця, хоч були хвилини, коли в душі виникало якесь тихе, надійне почуття, що героям вистави властива висока людяність. Знаєте, я не вірю запамороченню до якого закликають численні публікації про «їхній» світ. Нам завжди потрібні якісь ідоли. Американці вже давно, можливо, з часів старого Ейбі (так називають в народі Авраама Лінкольна) вбили ідолів. П'єса Дж. Патрика «Дорога Памела» і її музичний варіант розраховані зовсім не на того глядача, який прийшов у театр повеселитися. Смішних, кумедних ситуацій тут, зрозуміло, вдосталь, але варто назвати ім'я режисера, що здійснив постановку п'єси, і театралам стане зрозумілим настільки серйозною може бути розмова на рівні театр — глядач. Народний артист УРСР, лауреат державної премії імені Т. Г. Шевченка С. Сміян був запрошений спеціально для цієї постановки. І навіть не дуже театрально обізнаному глядачеві зрозуміло, що вистава ця сильна своєю ансамблевістю.

Невелика за кількістю дійових осіб п'єса дала змогу подбати про партнерство. До речі, я не знаю, чим це пояснити, але дніпропетровцям властивий якийсь млявий, невиразний початок. Так було в «Татуйованій троянді», коли перший акт пройшов, так би мовити, «на холостому ходу». Так і тепер у «Памелі». Шкода прекрасну актрису О. Корсунь, заслужену артистку республіки, що грає роль Памели Кронші. Мені здається, дуже непевно почувається їй серед прохідних, невиразних мізансцен, як і артистам І. Соляник (Глорія), А. Голубенку (Бред) та й народному артисту УРСР В. Баєнку (Сол).

До честі акторів, вони знаходять у собі мужність перебороти попередню скутість і десь вже до кінця першої дії заворожують глядачевий зал. А фінал грається взагалі на одному диханні. У даному випадку навіть спів під фонограму не псує загального враження. Мені дуже подобається, що актори не користуються мікрофонами як на естраді, коли враження від театру геть чисто розбивається.

Танці поставлені балетмейстером заслуженою артисткою УРСР З. Зінченко зі смаком і в хорошому сучасному стилі. Не псує настрою і сценографічний малюнок (художник З. Лейзерук), «Американська комедія» одна з кращих вистав гастрольного репертуару. Не дивлячись на всі негаразди перебудовної епохи, вона нагадує нам, що театр живе, несе гарні почуття, примушує нас мислити, любити і залишатися оптимістами.

В. ВАЛЕВСЬКА.

І МАНДРІВКИ, І ПОХОДИ...

У мальовничому куточку Маловисківського району відбувся X обласний зліт юних геологів Кіровоградщини, на який зібралися понад сто юних геологів з десяти районів області.

Учасники зльоту продемонстрували результати роботи своїх гуртків, обмінялись досвідом, поспілкувались з однодумцями, ознайомились із сучасними методами пошуків родовищ корисних копалин.

Цікаво пройшли змагання «геологічний маршрут», «мінералогія та петрографія», «гідрогеологічні та радіометричні дослідження», «геологічний звіт і колекція».

Зліт було організовано Центром дитячо-юнацького туризму з допомогою інженерів-геологів ГРЕ-37 В. І. Савицького, М. С. Попова, С. Б. Шубіна та О. В. Шубіної. Кваліфіковані спеціалісти, закохані у свою справу, вони провели консультації для учасників змагань, розповіли про новини в геологічній науці, навчили користуватись спеціальними приладами. У програму зльоту ввійшли конкурси фотографій, емблем, художньої самодіяльності та геологічна вікторина.

Проводити такі змагання стало вже традицією в нашій області. У школі при вивченні фізичної географії і природознавства даються окремі відомості з галузі геології. Заняття ж в гуртках юних геологів допомагають учням засвоїти програмний матеріал, розширюють їх світогляд, сприяють вихованню інтересу до природи, бережливого ставлення до неї, готують до праці і свідомого вибору професії.

Під час захисту звітів про роботу гуртків та зібраних колекцій юні геологи розповідали про те, як вони вивчають геологію свого краю, пам'ятки природи, виявляють місце знаходження палеонтологічних об'єктів, родовищ корисних копалин, джерел тощо. Цікавими були розповіді про геологічні походи по рідному краю з демонстрацією зібраних колекцій.

Переможцями зльоту юних геологів стала команда Голованівського районного Будинку піонерів (керівник А. І. Дудкін), II місце посіли гуртківці Знам'янської НСШ № 4 (керівник М. А. Колібабчук), а третіми стали учні СШ № 7 м. Світловодська (керівник А. А. Медведєв).

Усіх, хто цікавиться і любить природу, мандрівки, запрошуємо до пошуку.

Л. ГАЙДА,
завідуюча відділом краєзнавства Центру дитячо-юнацького туризму.
Маловисківський район.

СВІТ ОДВКОЛА

Популярний радянський тележурналіст Володимир Познер підписав контракт з американською компанією «Мультимедіа», де працюватиме разом зі своїм товаришем по телемостах Філом Донахью. Із нашого ЦТ він вимушений був піти з уже відомих причин: гласність там стала безголосою.

Однак Познер не прощається з радянськими телеглядачами. Щотижнева передача, яку готуватимуть американський і радянський журналісти, пропонуватиметься всім республіканським телекомпаніям, котрі зможуть перекладати її на свою мову і давати в ефір у найзручніший для них час.

●

Віднедавна ціни в Естонії стали вільними. Але разом з ними зросли й грошові виплати населенню: компенсація пенсіонерам, дітям, школярам становить 70 карбованців на місяць, а рівень мінімальної зарплати із 135 карбованців зріс до 200. Загалом же середня заробітна плата в республіці дорівнює 618 карбованцям.

●

На початку липня американці, котрі сидять в одній із тюрем Аляски, звернулись до своїх владивостоцьких «колег» з пропозицією дружити і листуватись. Місцева міліція віднеслась до цієї пропозиції досить насторожено. Причини такого ставлення різні, але одна з них найголовніша. Працівники ВТК побоюються, що американські зеки розкажуть радянським про умови свого утримання, чим можуть викликати в наших виправних установах настрої близькі до бунту. Їхні підозри небезпідставні, бо ніхто не може передбачити, якою буде реакція «наших» на повідомлення, що в тюрмі Аляски обладнані спортивний і комп'ютерні зали, а в меню триразового харчування в'язнів уходять свіжі овочі, фрукти, кури, молоко і телятина печінка з кров'ю.

●

Інститут біофізики в Ангарську розробив сильний антисептик, який долає гонорею, сифіліс і СНІД. Як тільки Міздрав СРСР пропустить новинку через Фармкомітет, нашим спеціалізованим підприємствам буде запропонована технологія виробництва презервативів з обмащуванням цим антисептиком. Поки що жоден різновид вітчизняного виробу № 2 не має таких властивостей.

●

У Вільнюський Будинок преси повертаються три з восьми виселених у січні ц. р. ЭМОПом (ОМОНом) газет. Усі вони за політичними напрямами різні — ліва, права і центристська. А конкретно, свою прописку в Будинку преси відновили міська «вечірка», газета комуністів і селянська газета.

●

Гонконгська фірма «Бівей» почала будувати в Іркутську підприємство по виробництву елегантної жіночої білизни. Моделі і всі необхідні деталі будуть надходити із самого Гонконгу. Іноземні бізнесмени обіцяють продавати майбутні товари за доступними цінами.

●

Із складною побутовою технікою нині важко. Оригінальний вихід із цієї ситуації знайшов один із жителів Казані, котрий в газеті «Казанська сорочка» вмістив оголошення: «Обміняю ящик горілки на пилосос». Подібний варіант бартерної угоди викликав бурю відгуків. Чоловікові запропонували кільканадцять пилососів, деякі з них були ще у фабричній упаковці. Підприємливий автор оголошення вирішив не зупинятись на цьому: йому ще потрібні холодильник і пральна машина.

(За матеріалами періодичної преси).

ЧЕРВОНУ РУТУ ПОШУКАЙ АЖ У ПОЛЬЩІ

Наприкінці червня у передмісті польського міста Гданська Сопоті, у відомій читачеві «Лісовій опері» відбувся фестиваль української культури «Сопот-91». Цей фестиваль став значною подією у культурному житті української діаспори у Польщі. Організатором його став комітет українців Польської Республіки, який дуже гостинно приймав не тільки українців з усієї Польщі, а й гостей з України. Вони розмістилися у наметовому містечку навколо «Лісової опери», а також у студентських гуртожитках Гданська. Слід віддати належне їх витримці: п'ять днів до фестивалю та під час нього без перестанку лив дощ, було дуже прохолодно. Треба сказати й про місцевість, де знаходиться Сопот. Гданськ — велике портове місто, ознакою якого є великі суднобудівні верфі. Усе місто перетинає довга автомагістраль, котра йде паралельно узбережжю Балтійського моря. Пройдеш п'ятнадцять кілометрів від центру міста, звернеш вбік і попадаєш у дрімучий ліс, де шумлять сосни. Чисте повітря, ніким та нічим не займана природа не вказують на прикмети великого скупчення людей. Тільки в останню мить відкривається велетенський амфітеатр, накритий пологом, закріпленим на канатах.

Відбулися три концерти у Сопоті. На відкритті фестивалю виступали колективи аутентичного фольклору з Польщі, а також гості з Івано-Франківської області.

На концерті популярної музики я зустрівся зі своїми старими знайомими. Польські групи «Чумаки» та «Хвилина» приїздили ще на перший фестиваль «Червона рута» у Чернівці. Взагалі, польські українці сподобалися мені бережливим ставленням до українського слова та пісні. Нам потрібно брати з них приклад. Зірки української естради були представлені такими відомими іменами, як Віктор Морозов та його театр-студія «Не журись!» зі Львова, Віка Врадій («Тринди-ринди» та інші її пісні особливо захоплено сприймала молодь). Групу «Смерічка», солістами якої є Назарій Яремчук, Павло Дворський, Інесса Братущик, також проводжали зі сцени вигуками «Ще раз, ще раз!». З великим піднесенням була сприйнята залом незабутня «Червона рута» Володимира Івасюка. Левко Дурко піснею «Іду до Югославії» дуже розвеселив глядачів. А взагалі гумору у «Лісовій опері» не бракувало. Особливо старався один з ведучих концерту Степан Оробець, невимушені дотепи якого збуджували зал.

На гала-концерті свій внесок до пісенного свята зробили Ніна Матвієнко разом з Валентиною Ковальчук та Марією Миколайчук — це тріо під назвою «Писанка». Народні українські пісні у їх виконанні звучали чудово. Василь Жданкін зі Львова своїм співом та грою на бандурі будив спогади про козацькі часи. Не була забута й українська духовна музика Бортнянського, Веделя у виконанні київського хору «Думка». Духовну музику змінював швидкий гопак. Найбільше мене вразило, що на концертах були присутні поляки, яких зацікавила українська культура. Національний склад глядачів можна було визначити по національних жовто-блакитних прапорах, котрі жваво розвіювались у такт музиці над лівою половиною амфітеатру. Права половина більш стримано сприймала усе, що діялось на сцені. Але коли на заключному концерті було заспівано святу для кожного українця пісню «Ще не вмерла Україна» — увесь зал встав. Взагалі, як я зрозумів зі спілкування з поляками, вони доброзичливо ставляться до національно-визвольних намагань українського народу, і жовто-блакитний прапор сприймається ними не як гасло головорізів та убивць, а як ознака української нації.

Закінчення фестивалю пройшло на піднесеній ноті. Були вручені пам'ятні призи виконавцям, в тому числі гостям з України представниками спонсорів, серед яких були івано-франківська агрофірма «Прут», в/о «Електрон» зі Львова та багато інших. На цьому фестиваль не закінчився. Вночі відбувся концерт авангардної музики «Нічна забава». Вже по дорозі додому нас наздогнала у Варшаві «Ганьба» сестрички Віки, яку передавало польське радіо.

У ряді культурних подій цього літа «Сопот-91», думаю, займе належне йому місце. Святкування 500-річчя запорізького козацтва, республіканський похід «Дзвін-91», відзначення 100-річчя української еміграції до Канади, та, нарешті, другий Всеукраїнський фестиваль сучасної пісні та популярної музики «Червона рута-91» у Запоріжжі. Така визначна подія, як «Червона рута», потребує фінансової підтримки. Імена спонсорів фігуруватимуть у повідомленнях засобів масової інформації, у спеціальному фестивальному буклеті, на рекламних щитах, встановлених у місцях проведення «Червоної рути» транслюватимуться по республіканському телебаченню, зніматимуться на відео програми, призначені для показу за кордоном, передовсім у Сполучених Штатах Америки, Канаді, Західній Європі. Можлива поїздка представника фірми — спонсора на Захід під час гастролей лауреатів фестивалю. На фестивалі має діяти бізнес-клуб під керівництвом відомого західного економіста Романа Гаврилишина.

О. СІКОРСЬКИЙ.

Рахунок № 161706/345017 в Українському комерційному банку ділового співробітництва. Кореспондентський рахунок банку — № 161706 в Київському управлінні Держбанку МФО 322249, «Червоній руті». Адреса дирекції: Київ, Музейний провулок, 8, контактний телефон 228-45-80.

ДЕНЬ БІЛЯ ВОДИ

НАДВОРІ плюс сорок, знепритомніти можна. Обливання та обтирання нічого не дають. «Пляж» о такій погоді звучить як музика. Умлівваючи в 14-му автобусі, якось доїжджаємо з подругою на Новомиколаївку. Ідемо соснами до ставка не зразу. Чекаємо, поки з'явиться якась пристойна група людей. Найліпше — тато, мама й діти. Коли тато без мами, то навіть при дітях може відпустити на адресу дівчат якогось плоского жарта, а ми від них у місті стомилися. Ми двічі йшли цими кущами самі. Перший раз, коли поверталися після купання, уже майже біля зупинки невідомо звідки вискочив якийсь дядько й став задирати нам плаття. Іншого разу неподалік піонертабору «Червоні вітрила» з кущів абсолютно вільно вийшов хлопчисько років 17-ти в сорочці, в'єтнамках, але без штанів і без плавок. Їх він тримав у руці й нахабно реготав, спостерігаючи за нашою реакцією. Ні, дякуємо, порнухи ми вже в кіно наїлися. Тож ловимо підходящу компанію і тримаючись позаду неї кроків на три, успішно досягаємо берега.

Лягти хочеться поближче до води й подалі від гуртів з верескливими магнітофонами, приймачами, матюками й цигарковим димом. Шукати таке місце краще одягненими, бо коли ти в купальнику не лежиш, а ходиш, то вслід собі таке почуєш про власну фігуру, що хоч падай. Нарешті пригляділи. Тепер перевдягатися. Обов'язково одна в тій загорідці, інша поряд. Бо я колись пішла сама, повісила сарафан на стінку й поки вовтузилася з купальником, якийсь телепень, проїжджаючи мимо на велику, підчепив сарафан, провіз через увесь пляж і кинув у багно. Добре, що хоч назовсім не забрав. У роздягальні атмосфера як у громадському безплатному туалеті. Він зовсім поряд, та людям чомусь видається зручним полегшуватися саме тут. Цікаво, як вони це роблять, адже звідси ноги видно до половини литки? Полюбляють жіночки і лишати тут свіжу вату. Та якщо не хочеш сюди, мусиш одягати купальник ще вдома й потім сушити його на собі.

Перевдяглися, лягли. Щось муляє під килимком. Розгребли траву й виявили курячого скелета. Урни на горизонті не видно. Відклали вбік. Лягли. Недовго лежали — на нас упала чиясь тінь. Розплющуємо очі й верещимо: здоровенний мокрий пес у нашийнику, але без намордника лізе просто межи очі. Він уже скупався, тепер у ту воду лізти нам, якщо вціліємо. Вціліли, бо підійшов парубок і відвів собацюру, запропонувавши приєднатися до їхньої компанії неподалік. Спасибі, ми зайняті, до екзаменів маємо готуватися. «Вам не треба вчитися, гиготить він, — ви можете й так заробляти, якщо не будете лежати без діла». Спасибі за пораду, ми якось обійдемося. Лежимо, коли знову тінь. Хлоп'я років чотирьох: «Тьотю, дай помідорчик!» Даємо, усміхаємося до дитяти, а воно й далі просить: «А тепер дай і для татка й дяді Віталика». Подруга дивується: «Це ти сам придумав?» «Ні, мене татко послав. Він бачив, що у вас помідорчики. А у вас ще й черешні є, чого ви мені не даєте?» Ні, рибонько, переб'єшся, якщо татко так виховує, хай він тобі сам ягідки купує. Малий іде, ми стежимо за ним поглядами. Він підходить до двох чоловіків, чуємо, як скаржиться: «Тітки погані, вони жадюги». «Жмотовки вони, — цідить крізь зуби один із чоловіків. — Піди їм так і скажи — жмотовки». Малий, слава богу, не йде.

Купаюся, виходжу, сохну. Підходить такий самий мокрий, як і я, з ноги кров цебенить: «Оце прямо біля берега склянкою пропоров». Я співчуваю, а він пропонує піти до його товариства, є дві пляшки горілки на трьох. Мерсі, самі пийте. Підгрібає ще один, певно, друг того. Цей працює без вступу: «Ти сама тут чи з подругою?» Не сама, але дайте мені спокій! Лежимо. Йде купатися подруга. Від великої групи відділяється дебела постать, її зупиняють криками — «Ти куди?», а він волає: «Після пива я... хочу, зараз збігаю й повернуся». І збігає в воду поряд з моєю подругою. Поплававши трохи, стає по пояс у воді й колупається у вусі. До нього наближається товариш, весь викачаний у бруді й піску, знімає плавки і пере перед носом у людей, що купаються. Перевдягає труси задом наперед і вибирається на берег. Ідучи мимо мене, бризкає на спину краплями з рук: «Що, тьолка, пузо гієш?»

Не можемо далі, перебираємося в інше місце. А туди підповзає здоровенний автобус, що торгує бутербродами й спиртним, і гамору й запахів біля нього ми теж не витримуємо. Знаходимо третє місце. Лежимо спокійно з півгодини. Коли це з'являється один на мопеді, здіймаючи хмару куряви й диму, потім мотоцикліст весело бесідує з друзями при невимкненому двигуні. Перебираємося ще далі майже до байдарочної станції. Купаюся я, потім подруга, і скоро чую її несамовиті зойки. Поки добігаю до води, звідти лунає вже хор охів і ахів. Та-ак, гарненький колись був котик, тигрик такий, шкода, що своє останнє пристанище знайшов у цих підгнилих комишах...

Купатися нам більше не хочеться, сяк-так натягуємо мокрі купальники й знову виглядаємо, до кого б приєднатися, щоб самим не йти через сосни. Колись, кажуть старші люди, у сезон ходив спеціальний автобус майже до пляжу (з боку Лелекіївки заїжджав), тепер плентайся бозна-скільки. Але ось ідуть два літні дядечки з малою дівчинкою, ми за ними. Приблизно на півдорозі ті чоловіки починають лаятися: «От кляті нероби, чим займаються!» Ми роззираємося довкола й бачимо в чагарнику хлопця, який спустив до колін плавки й займається деякими частинами свого тіла, дивлячись при цьому не на тих дядьків, а на нас. Але ми вже знаємо (з пляжних же вражень), що такі не страшні, їм досить самостійних занять для задоволення.

У місті підходжу до лотка на площі Кірова, прошу склянку соку. Продавець бере порожнього графина й занурює його з дном у відро під прилавком, повне рідини. Мені вже перестає хотітися пити, але ще стою, поки вона нишпорить серед посуду, шукаючи чисту склянку. Стою й помічаю в графині... «Тут у вас, — обережно кажу, — тарганчик плаває, дрібненький такий». Продавець кидається грудьми вперед: «Де? Не може бути!». І вмочує пальці у напій. Виловивши плаваючий предмет, волає: «Ні, ви тільки подивіться на неї, який же це тарган, просто кузочка залетіла, а вона, сяка-перетака, таргана десь побачила, щоб тобі»...

Але я її вже не чую. Я йду геть. Я за сьогодні вже й накупалася, й надивилася, й нанюхалася, й напилася. Я провела свій вихідний ненудно, сповненим подій і пригод. Є, бачите, що згадати...

Н. ДУБРОВСЬКА.

Тридцять років пісень

Вінки, стрічки, вишивани, плахти сплітаються у барвисту веселку, коли піднімається завіса і на сцені бачимо хор Новоукраїнського міського Палацу культури «Ювілейний». Це означає, що зал буде переповнений, відійдуть буденні клопоти і освітяться радістю обличчя людей від подарованих ним пісень.

Хор «Заспів» має ще одне найменування, почесне: «народний самодіяльний», яке присвоєне колективу у 1982 році. Він виник близько 30 років тому. Керувала ним Раїса Олександрівна Неведюн. З появою нового керівника, випускника Кіровоградського педагогічного інституту ім. О. С. Пушкіна Олексія Дорофійовича Соколенка творче обличчя колективу обновилося. Удень хористи водять машини, лікують хворих, вчать дітей, ведуть фінансові справи, а ввечері поспішають на репетиції.

А втім, як знати, що є основним, наприклад, для Володимира Мефодійовича Пастернака — робота на автомобілі в спортивній школі чи робота в хорі. Певно, слушно буде це ж сказати і про бібліотекаря центральної бібліотеки Надію Володимирівну Бугню та стоматолога районної лікарні Миколу Веніаминовича Жаброва, про подружжя вчителя Олександра Івановича та бібліотекаря середньої школи Надію Іванівну Місійчунів, які співають у хорі більше десяти років. Одним із перших прийшов до хору Опанас Антонович Палєєв — колишній вчитель середньої школи, нині пенсіонер, ветеран Великої Вітчизняної війни. Майже половину свого життя він співає в хорі.

А всього ентузіастів хорового співу в колективі понад 40 чоловік. До душі їм українські народні пісні, сучасні пісні радянських композиторів.

Вільний час, по можливості, проводять хористи разом. Для них керівництво Палацу культури організовує туристські та творчі поїздки, вечори відпочинку.

Хор — постійний учасник районних, обласних оглядів-конкурсів, де займає призові місця, нагороджується дипломами та сувенірами, він лауреат третього Всесоюзного фестивалю народної творчості. У 1990 році колектив брав участь у республіканському телетурнірі «Сонячні кларнети».

А. НЕТИС.

ПАМ'ЯТІ МИКОЛИ САВЕНКА

Його пам'ятають молодокомунарівці, журналісти Вільшанської, Онуфріївської, Устинівської районок, де працював фотокореспондентом. Пам'ятають його добру, в промінчиках зморшок посмішку, лагідний потиск руки, природжену інтелігентність, тихий м'який голос. Хтось, може, вважав його невиправним дивакком, який переймається глобальними проблемами перебудови світу, романтиком, мрійником, конструктором утопічних задумів, ще когось дивувала його непрактичність, непристосованість в нашому складному, часом жорстокому, світі. Він пройшов не через один бюрократичний кабінет наших землячків, але так і не знайшов притулку серед людей, яких любив, яким оддав свою необізлену, щиру душу, які ставали персонажами його високохудожніх знімків. Про його професійний рівень свідчить бодай те, що їх охоче друкували часописи «Україна», «Ранок», газети «Известия», «Молодь України» та багато інших, він був учасником всесоюзних і республіканських фотоконкурсів.

Кіровоградщина не оцінила його таланту, не пригорнула... І він із родиною подався шукати прихистку на другий кінець землі — до Приморського краю. Хоча з листів, із зустрічей дворічної давності під час відпустки знаємо, як він скучав за Україною, як тягнуло його до рідних країв, усе збирався повернутись із чужини.

Не судилося. Недавно з Примор'я прийшла страшна звістка — 27 травня Миколи Савенка не стало. Діагноз: рак, метастази в легенях. «Я раніше навіть не могла уявити, що людина може так схуднути, — пише дружина. — Я його на витягнутих руках у ванну носила, а його ж зріст 180 см... Не забувайте його. Він завжди був помислами і душею з вами».

Земля Вам пухом, Миколо Тимофійовичу, славна людино, добротворцю, сонцелюбе.

Молодокомунарівці.

ОХ І МЕБЛІ!

Олександрійські меблі завжди користувалися попитом. Навіть ще три роки тому, коли я не без бажання дещо з них придбати, дивився на них, треба було декілька тижнів чекати в черзі-записі. Тоді не придбав, бо вважав ціну надто високою. Сьогодні, коли збільшилося їх виготовлення, придбати майже в два—три рази дорожчі меблі неможливо — дефіцит з дефіцитів.

Директор Олександрійської меблевої фабрики Іван Павлович Горко ще торік говорив, що робітники можуть виготовляти м'яких куточків, дитячих ліжок, диванів, крісел значно більше, треба лише реконструкцію провести. На фабриці її запланували давно. Однак, як не дивно, не знайшлося підрядчика в будівництві. Це ще раніше. Тепер проблем щонайменше в десять разів більше: усе, починаючи від труб, верстатів, будматеріалів, доводиться вимінювати по бартеру. Частина готової продукції з дозволу відповідного міністерства саме на це й використовується.

У продаж надійшли й нові вироби. Це диван-малютка, вартістю 234 крб. (плюс двадцять п'ять процентів: 20 — торгівлі, 5 — «президентські»); значно поліпшились як вигляд, так і якість крісел. Думав, що робітникам теж стало краще жити: заробіток повинен би збільшитись, адже ціни зросли. Пішов у цех.

Люди тут як отримували так і отримують заробіток за попередніми розцінками. Логічно виникає запитання: куди ж фабрика діває гроші, виручені від підвищення цін? Виявляється, гроші не затримуються: тканина, яка використовується для оббивки меблів, інші матеріали не те що в два—три рази подорожчали, а значно більше. Самим доводиться за все розраховуватися. Вже й так є збиткові вироби. Ну а це, логічно, збиткові — чекай подорожчання.

Навіть на фабриці, якщо вірити її працівникам, не всі вони можуть придбати бажану річ. Хоч тут про людей дбають. На частину виробленої продукції вимінюють товари народного споживання. (Добре, що самі виготовляють супердефіцитні речі, то на аналогічні й поміняти можуть. Та всього не наміняєш).

Не всім задоволені працівники. Ось Людмила Пойда, швея-мотористка, скаржилася, що перевели швей в інше приміщення, де неймовірна спека, відсутня вентиляція, незручно добиратися до своїх робочих місць. Оббивальницю другого цеху Валентину Максимівну Гойсу котра на фабриці пропрацювала 24 роки, хвилює низький заробіток. Думалося, що коли їхні вироби подорожчають, більше грошей отримуватимуть. Та виявилося, що павловська реформа збільшила лише витрати.

Як може, так і дбає про своїх працівників адміністрація. Коли були на фабриці, там продавали виміняні на меблі вироби з трикотажу. Добре, що є хоч така можливість допомогти.

У наш час, про який говорено-переговорено, надіятися, що олександрійських м'яких куточків стане набагато більше, не доводиться. Хоча... хоча, як сказав головний інженер Юрій Пилипович Молодченко, якщо прискорити реконструкцію, якщо обласна влада сприятиме цьому, не те що надія буде в нас з вами, шановні читачі, а й меблі.

А зараз доводиться лише мріяти...

Ю. ЯРОВИЙ.

м. Олександрія.

МОЛОДІ НАРОДНИКИ

НАША ІСТОРІЯ

В 70-х роках у минулому столітті виник «Елисаветградский кружок самообразования». До нього входили не лише ті, хто співчував соціалістичним ідеям, а й ті, хто їх розумів, сприймав. Читали нелегальну літературу народницької тематики, ставили за мету пропаганду ідей утопічного соціалізму. Гуртківці підтримували стосунки і з місцевою організацією «Громади», яку очолював П. Михалевич. Просвіту організовував Олександр Тарковський.

На початку 80-х років у Єлисаветграді сформувався і перший саме народницький гурток, у який входили в основному учні реального училища, інтелігенти міста. О. Тарковський і його прихильники вели революційну пропаганду серед інтелігенції, дрібних урядовців, учнів гімназії і училищ.

Як бачимо, у ті давні для нас часи тодішній Єлисаветград не дрімав, про що свідчить прийнята програма гуртка, у першій частині якої говорилось про читання книг, а друга закликала йти до людей, вести пропаганду серед молоді, вшановувати пам'ять недавно померлого К. Маркса.

Цікава й та деталь, що Тарковський і його однодумець Дяченко пожертвували свої гроші для організації друкарні. Друковану продукцію даного спрямування розповсюджували гуртківці не лише в Єлисаветграді, а й возили до Харкова, звідки листи з матеріалами верталися до Єлисаветграда на адреси тих, кому хотіли передати свої думки народники.

Про дії гуртківців Хіромантова, Дяченка, Журавського, Кочетинського, Верняковського можна казати як про пропаганду народницьких ідей. Вона велася активно здебільшого лише тоді, коли нею керував О. Тарковський. Коли ж він від'їжджав до Харкова чи Петербурга, ініціативність зменшувалась. А в кінці 1884 року з гуртка почали вибувати його активні члени, почалася індивідуальна пропаганда, на яку негативно вплинули репресії царизму, які все збільшувалися по відношенню до народників.

Царський уряд докладав значних зусиль, щоб припинити рух народників. Хвиля арештів докотилася й до Єлисаветграда. У серпні 1884 року до в'язниці потрапили Тарковський, Хоромансько, Журавський, Дяченко.

Зазначимо, що ідеї народництва пропагували в минулому столітті молоді люди, які не боялися репресій і які це робили з великою цікавістю.

А. УДОТ,
студентка Кіровоградського педінституту.

ЦЕ — ЦІКАВО

ТІЛЬКИ ВІД СОБАЧОГО ЖИТТЯ

На берегах Туманного Альбіону собака покусала дитину, що стало приводом для серйозних обговорень на високому політичному і державному рівні.

На берегах сивого Дніпра, а точніше, в Херсоні, при мовчазному схваленні місцевих властей наші чотириногі друзі щорічно кусають до чотирьох тисяч довірливих громадян. Якщо врахувати, що на Херсонщині за останні два роки виявлено до трьохсот бездомних тварин, уражених сказом, то проблема набуває характеру стихійного лиха.

До речі, в тій же Англії за останні 160 років не зареєстровано жодного випадку сказу.

МОГИЛИ ПІД АСФАЛЬТОМ

Фотодокументальна виставка, яка проходить в Луцьку, вперше повідала світові про злочин, вчинений напередодні приходу в місто гітлерівців. 23—24 червня 1941 року на подвір'ї луцької в'язниці було розстріляно працівниками НКВС за різними даними від трьох до п'яти тисяч ув'язнених.

Тепер, коли на мітингу-реквіємі тисячі жителів Луцька слухали вражаючі свідчення колишніх в'язнів, що чудом вижили, видаються блюзнірством ось такі факти: місце злочину вкрили асфальтом, а в колишній в'язниці серед мурів розташувалося музичне училище.

ЧИ СТУПАЛА ТУТ АХІЛЛЕСОВА П'ЯТА?

Зусиллями італійських археоклубу, інституту древньої історії і фірми «Фрішарк», яка випускає підводне обладнання, а також одеського клубу любителів підводної археології «Наварет» організована перша в країні міжнародна археологічна експедиція чорноморськими маршрутами древніх греків, римлян і генуезців. Її мета — розвідка дна в місцях передбачуваних якірних стоянок кораблів відважних мореплавців. Роботи почалися на острові Зміїному, де, як свідчить древньогрецький міф, Зевс відвідав душу Ахіллеса.

Усі знахідки італійських і радянських аквалангістів будуть передані до Одеського археологічного музею.

ПОЛЬСЬКІ ДОВЧИПКИ

Прокуратура Варшави порушила кримінальну справу проти службових осіб, які у квітні 1986 року блокували інформування громадськості про загрозу від чорнобильської аварії. Їх чекає від двох до десяти років ув'язнення. Лишається тільки пошкодувати, що юрисдикція Варшавської прокуратури діє лише у межах Польщі.

* * *

Колись популярний анекдот про те, що найпривабливішим моментом для наших співвітчизників, які емігрують до Ізраїлю, є пересадка в Парижі, схоже застарів. Нині коротший шлях в землю обітовану лежить через Варшаву, звідки щоденно на Тель-Авів стартує 11 літаків, якими вже нинішнього року перевезено більше 30 тисяч радянських євреїв.

І зовсім незрозуміло, чому наш славний Аерофлот, який на кожному кроці закликає літати лише його лайнерами, відмовляється від досить пристойного, а головне — стабільного заробітку.

* * *

Найбільші труднощі у справі виведення радянських військ з Польщі викликає оцінка майна, яке залишається на польській території. Разом з тим, полігон Борне-Сулиново у Кошалінському воєводстві вже, здається, знайшов покупця. Колишнього міністра промисловості Мечислава Вільчека зацікавила авіаційна інфраструктура полігону, зокрема, сховище пального.

БЕРИ «ШАНЕЛЬ» — ІДИ ДОДОМУ!

До обміну донорської крові на продукти і товари першої необхідності у нас стали звикати і нікого нічим вже не здивуєш.

Однак досить оригінально вирішують проблему з «добуванням» крові в обласному відділі охорони здоров'я Дніпропетровська. Спільно з американською асоціацією по заготівлі донорської крові справу на ряді пунктів поставлено так, що добровольці зможуть отримати за здану кров... «штатівську» парасольку чи французькі парфуми. Щоправда, організатори прорахувались: повнокровних і тих, хто не боїться СНІДу, виявилося набагато більше, ніж бажаючих мати престижний макіяж і не мокнути під кислотним дощем. І тоді виручила лотерея: тепер не лише треба мати здорову кров, а й бути щасливчиком.

ЧИ ПОКУШТУЮТЬ ТУРКИ ПОЛТАВСЬКИХ ГАЛУШОК?

Бізнесмени приватної фірми «Чукурова» із Ізміру (Туреччина), яка спеціалізується на випуску автобусів, легковиків, 150-тонних вантажних автомобілів і різної гірничодобувної техніки, побували на трьох радянських гірничо-збагачувальних комбінатах — у Старому Осколі, Лебедині і Комсомольську-на-Дніпрі. Вони готові вкласти капітал у технічне і технологічне переозброєння одного з комбінатів, аби отримувати сталь світових стандартів.

Наш кореспондент вважає, що Полтавський ГЗК має всі шанси стати партнером «Чукурови», оскільки користується надійною репутацією у ФРН, Польщі, Італії, Румунії та Австрії, що, згодьтесь, немаловажливо.

Та поживемо — побачимо.

А НА ЦВИНТАРІ — ВСЕ СПОКІЙНЕНЬКО...

Віднині лише за вхід до комерційного магазину «VEROLLA», що в Дніпропетровську, треба заплатити 50 копійок. Стільки ж коштує і вхід на міське кладовище. На наш погляд, обидва нововведення досить прогресивні. У першому випадку, той, хто не потрапив до магазину, зекономить не тільки гроші, а й збереже нерви. А що стосується кладовища, почин варто розгорнути — брати гроші не лише за вхід, а й за вихід. З небіжчиків, щоправда, згідно пільгового тарифу.

(За матеріалами інформаційного агентства «Євро-ІКС»).

ПАНЬКО БУВ РАТАЄМ

Постать письменника та історика Пантелеймона Куліша трохи таємнича для широкого читача. Літературна критика особливо не приділяла уваги його творам, а стосунки П. Куліша і Т. Шевченка мали майже скандальний відтінок.

Не зважаючи на деяку непослідовність вагання, суперечливі погляди, він вніс значний вклад в історію, етнографію, мовознавство, красне письменство України.

Панько Олелькович (так він себе називав) — виходець з родини козацької старшини. Його батько займався хліборобською працею. Пантелеймон з дитинства мав непокірний характер, тож через конфлікти з несправедливими вчителями та чиновниками від освіти він не закінчив Новгород-Сіверську гімназію та Київський університет. Але діяльний Куліш працював в архівах, в бібліотеках, збирав фольклор, перекази про минуле, писав прозу і поезію.

Дружиною П. Куліша була українська письменниця Г. Барвінок (Олександра Білозерська). До речі, Т. Шевченко на весіллі Пантелеймона та Олександри у с. Мотронівці був за старшого боярина.

За участь в Кирило-Мефодіївському товаристві П. Куліш був висланий у Тулу із забороною писати. Він дуже чуло сприйняв це заслання, тяжко переживав, але все ж він ухитрився займатися літературною працею.

Свого часу П. Куліш мав у Петербурзі власну друкарню. Випустив шеститомник «Сочинение и письма Н. Гоголя», твори М. Вовчка, Г. Квітки-Основ'яненка, І. Котляревського, 39 метеликів циклу «Сільська бібліотека» Д. Каменецького, власні твори («Чорну раду», «Хмельниччину», «Граматику»).

Пантелеймон Олександрович видавав журнал «Хата» та «Основа», писав літературні та публіцистичні статті, історичні розвідки. У свої останні роки жив і працював на Галичині. Помер у Мотронівці. За життя часто підписувався псевдонімом Ратай, що відображало його працьовиту, невгамовну натуру. Його різноманітний внесок в українську культуру часто відзначався першовідкриваництвом — він започаткував жанр історичного роману, унормував правопис, був одним з основоположників української літературної критики, розшукав і обнародував цінні літописи, архівні матеріали, видав власні наукові праці, створив оригінальні класичні твори.

С. БОНДАР.

УРИВОК З «УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО КАЛЕНДАРЯ»

20.VII.1863 — «Валуєвський» указ російського уряду проти української мови й видання українських книжок.

25.VII.1687 — Івана Мазепу обрано гетьманом України.

27.VII.1649 — Перемога Б. Хмельницького над поляками під Збаражем.

8.VIII.1819 — народився український письменник та громадський діяч П. Куліш.

9.VIII.1792 — переселення запорожців на Кубань.

Перші публікації Бориса Мозолевського припадають на час, коли добу остаточної перемоги соціалізму перейменували на сталінщину й приступили до будівництва комунізму. Його вірші не потрапляли на шпальти газет чи на сторінки збірників, бо думки, висловлені в них, випереджали дозволені на той час ідеологічні канони. Затаврована хрущовську добу, брежнєвський застій, але й в найглухіший час царювання сірого кардинала комуністичної ідеології були люди, які мислили категоріями сьогоднішнього дня. Серед них і Борис Мозолевський.

Борис Мозолевський

ЄВГЕНІЮ ЄВТУШЕНКУ

Если будет Россия—
Значит буду и я...

Е. Евтушенко, «Идут белые снеги».

Друже добрий і сильний,
В повсякденнім вогні
Як для тебе Росія —
Україна мені.
На вуста ж моїй музі
Прибивають печать.
В найвільнішім Союзі
Можу тільки мовчать.
Що нема мені долі
Без її верховин,
Що я виріс на волі
Із її домовин.
Як джерела у ріки,
Я до неї спішив.
Теж не був я великим —
Та для неї я жив.
Бо не область Євразії
Надихає пісні!
Як для тебе твій Разін —
Калнишевський мені.
Все так просто і звично!
Та збагни і повір:
За подібні освідчення
Нас женуть у Сибір.
Де вже там ораторії,
Як не маємо ми
Ні своєї історії,
Ані навіть тюрми.
Тож люби, та не дуже
Й ти Росію свою,
Бо смердить вона, друже,
В українськім гною.
Бо для мене загином
Стала б сповідь моя:
Заки буде Вкраїна —
Заки буду і я!

1972 р.

«Цибулівська сотня в похід виступала...»

Цього року виповнюється кругла дата — 240 річниця придушення козацько-селянського повстання на Правобережній Україні в період гайдамацького руху. Землі сучасної Кіровоградської області знаходились в розпорядженні Миргородського полку: дві сотні — Цибулівська (сотенні міста Цибулів та Архангельськ, тепер Новоархангельськ) та Власівська сотня (сотенні міста Крилів, Власівка).

У період гайдамацького руху 1730—1752 рр. територія Цибулівської та Власівської сотень стала ареною боротьби проти засилля кріпосництва у нашому краю. Особливо жорстока боротьба була на території Цибулівської сотні. У Чорному лісі був створений гайдамацький Кіш, яким керував козак Голий. Відомо також, що проти гайдамаків царизм діяв спільно з польськими феодалами. Найбільші та найжорстокіші бої припадають на 1751—1752 р. У цей час гайдамацькі загони вступають у бої з ворогом. Але роздрібнені гайдамацькі загони отримали поразку, а землі Цибулівської та Власівської сотні царизм віддав у розпорядження так званої Нової Сербії, яка повинна була не допускати селянсько-козацьких заворушень та повстань. Я думаю, що місцеві історики й краєзнавці детально дослідять це питання. Було б дуже добре, якби наша область цього літа вшанувала пам'ять предків-козаків Миргородського полку. Слід би провести Дні козацької слави, хоча б у сотенних містечках (Власівка, Цибулів, Новоархангельськ). Це було б і нашою шаною та вдячністю, а також практичним кроком у напрямку повернення до нашої історії, культури, до духовних та моральних цінностей.

У згаданих населених пунктах доцільно зисипати могили, а так, як там були козацькі церкви, то на тих місцях потрібно поставити хрести, тому, що там є поховання ще перших жителів нашого краю. А як відомо, біля церкви ховали шанованих людей, або тих, які мали велику славу.

С. ОРЕЛ,
учитель історії.

Радимо прочитати

У Київському видавництві «Мистецтво» вийшов гарно оформлений томик нашого земляка Володимира Винниченка «Вибрані п'єси», в який увійшли такі твори: «Momento», «Базар», «Брехня», «Чорна пантера і білий ведмідь», «Молода кров», «Гріх», «Закон» інші.

Автор передмови «Володимир Винниченко: поворот на Україну» — відомий критик і літературознавець, відкривач «нових» імен М. Жулинський.

Нагадуємо: триває передплата на перше за останні 60 років 12-томне видання видатного письменника.

* * *

У магазинах міста для любителів історії знайдеться цікава новинка — «Історія України в життєписах визначних її діячів» М. Костомарова. Трохи раніше (1990 р.) у Львівському видавництві «Світ» вийшла «Історія України» І. П. Крип'якевича. Це одна з найкоротших викладів тисячолітньої історії нашої Вітчизни.

* * *

Є новинка і для любителів поезії. У видавництві «Радянський письменник» вийшла друга збірка молодого українського поета зі Львова Василя Терещука. У нових творах автор звертається до історії народу, життя визначних діячів світової культури. Є в збірці елегійні та іронічні поезії, у яких переломлюються спогади про дитинство у волинському селі. Збірка цікава для молодої людини, яка шукає життєвих ідеалів.

* * *

Цікава своєю формою проза молодого українського прозаїка представника прозового авангарду Євгена Пашковського, перша збірка якого «Вовча зоря» вийшла у видавництві «Молодь». Твори автора вже друкувались у республіканських часописах («Дніпро», «Україна», «Прапор» (тепер «Березіль»), ін. «Вовча зоря» — роман в оповіданнях. Герої роману — гнані по світу і палені пекучою ностальгією за селом. Полюси їхніх життєвих блукань, що асоціативно перегукуються з часами біблійних є сюжетною основою твору.

* * *

Зверніть увагу й на дитячу книжку «Козак Голота», що вийшла у київській «Веселці». Це народна дума у переказі М. Пригари. Книга помітна ілюстраціями талановитого художника Феодосія Гуменюка.

* * *

У видавництві «Молодь» вийшла у світ драматична поема Л. Українки «Бояриня». Написаний упродовж трьох днів поблизу Каїра, в розлуці з рідною землею, цей твір з доби Руїни засуджує національну пасивність і зраду. Останні шістдесят років ця поема була схована від читачів. Книга відкривається вступною статтею М. Драй-Хмари «Бояриня».

* * *

«Страви української кухні» хоч і вийшла 50-тисячним тиражем, не залежується на книжкових полицях. Цю книгу випустило видавництво «Радянська Україна». Вона подає рецепти національних страв різних регіонів України. Суттєвою деталлю рецептів пропонованих страв є й те, що приготувати їх можна з цілком доступних для кожної господині продуктів.

ДІТИ Ж НЕ З РОГАМИ...

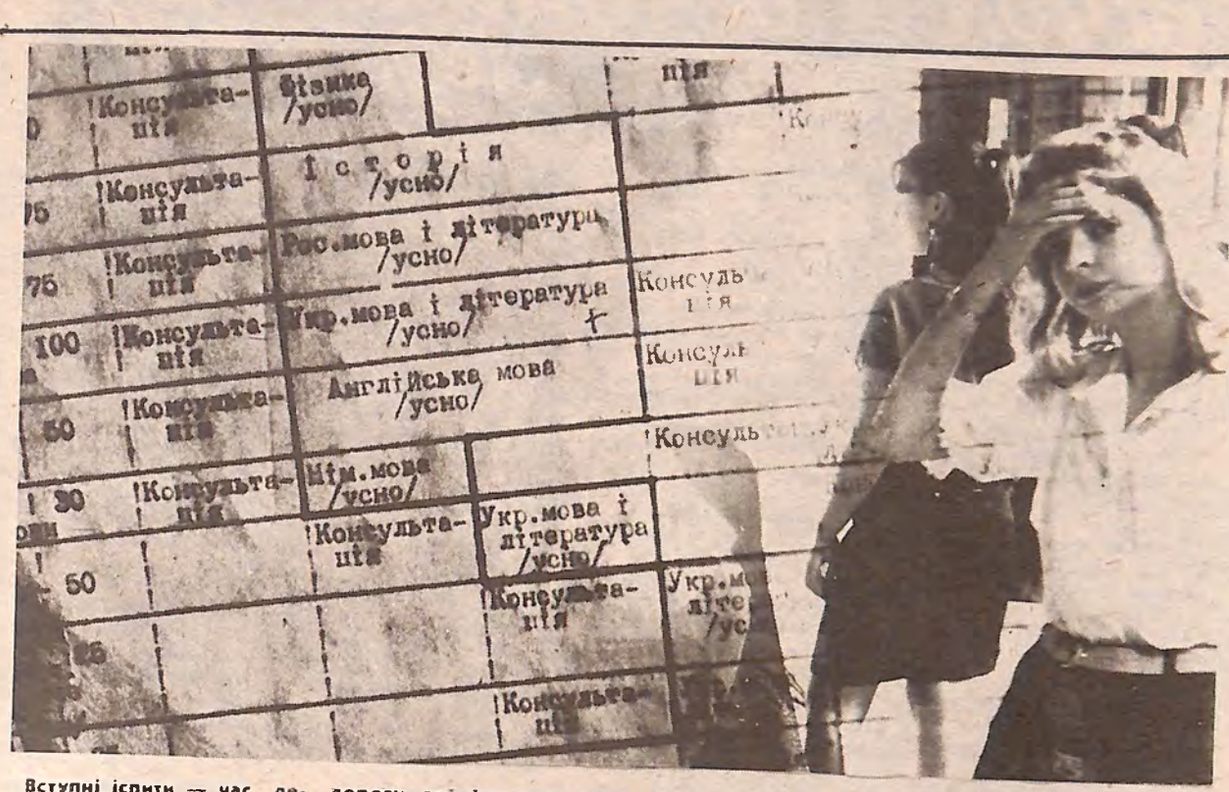

Співробітники інституту з 16 по 26 липня 1991 р. працюють з 15.00

Ректорат.

Вступні іспити — час перечитування підручників вздовж, впоперек і по діагоналі, незвичайних винаходів у області шпаргалок, фантастичних ілюзій і сподівань, буйної радості від гарної оцінки, глобальних розчарувань, внутрішніх драм і трагедій, сліз і навіть маминих сердечних приступів. Усе це повторюється кожного року. Ті, у кого це вже позаду, іронічно посміхаються — гарний був час. Тим, у кого попереду — не до сміху. Вони стоять на роздоріжжі своєї долі — від того, куди повернеш, багато залежатиме в житті.

З приводу вступу в навчальні заклади ходять дуже їдкі анекдоти та вислови типу: «Як розшифровуєте ПТУ? Поможіть тупому устроїтися». Або: «Хто не має дороги, той йде в педагоги». Звичайно, таку «народну творчість» стосовно конкретної людини не можна сприймати буквально.

Як же все-таки, «йдуть у педагоги»?

Дехтярова Валя, випускниця Красносільської середньої школи Олександрівського району (на фото) хоче вчити дітлахів азам мистецтва. Тому вступає на факультет педагогіки, початкової освіти та образотворчого мистецтва. Хто зна, чи пощастить їй стати студенткою, але того дня фортуна, мабуть, не без допомоги самої Валентини, посміхнулась їй — одержала четвірку.

— У центральній пресі останнім часом згадувався не один випадок, коли у вузи приймали за оплату. Чи поставало таке питання у педінституті?

— Свого часу Держкомітет СРСР по освіті прийняв документ, яким дозволялось брати оплату від підприємств за підготовку потрібних спеціалістів,—розповідає проректор педінституту з навчально-виховної роботи Б. В. Кучинський. — Таких студентів можна було набирати позапланово не більше десяти відсотків до набору. У нас такої практики не було, хоча пропозиції траплялися. Але недавно на рівні Союзу РСР вийшла постанова, яка забороняє таку форму навчання, так як вона протирічить статті 45 Конституції СРСР про безплатне навчання.

— Дівчі, так красиво розібрала предложеніє — і неправильно, — з аудиторії, де складали іспит з української мови і літератури, вийшла білява дівчина в яскравому жовтому платті — претендентка здобути професію вчителя хореографії.

На цю спеціальність вступають в основному міські діти, що пройшли школу танцювальних колективів «Пролісок», «В гостях у казки», «Ятраничи», інших. Є абітурієнти й з інших областей, теж вихованці танцювальних ансамблів.

Учителі танців дуже потрібні на селі, а міські жителі, яких більшість серед вступаючих, не бажають там працювати. Тож педінститут спільно з облуно відібрали найталановитіших із сільських дітей і на базі школи-інтернату створили заклад типу ліцею. Його випускників зараховано до інституту без екзаменів.

— Серед абітурієнтів досить великий відсоток медалістів, — ділиться своїми враженнями Борис Вікентійович Кучинський. На 695 місць — 343 медалісти. Особливо багато їх серед бажаючих вступити на факультет української мови та літератури, математики та інформатики, педагогіки і методики початкової освіти. До речі, престиж факультету української мови та літератури помітно зріс, як свідчить дошка інформації, заяв на нього подано найбільше.

Так от, щодо медалістів помітна така тенденція — золоті, а особливо срібні медалісти нерідко не підтверджують свої нагороди, це, зокрема, стосується випускників сільських шкіл. Є навіть такі, що на вступних екзаменах хапають двійки. Іноді хлопці й дівчата, які не одержали медалей, мають кращі знання, ерудицію, ніж деякі круглі відмінники. До речі, викладачі, які приймають екзамени, не знають хто із вступників має медаль, а хто ні.

Цього року, вперше у педінституті практикується вступ «за довірою». Це коли вчитель, ставлячи учневі відмінну оцінку із свого предмету, гарантує, що цей учень справді відмінно знає, скажімо, математику. Це повинні підтвердити й місцеві органи освіти. Наділений довірою учень складає всі інші екзамени, крім профілюючого. Таких вступників — 88. Результати експерименту будуть відомі через рік — два.

— Не боїтеся з дітьми працювати, — питаю хлопців і дівчат, що зібралися біля дверей аудиторії, де йшов екзамен.

— А що їх боятися — сміються. — Вони ж не з рогами.

Ну, що ж, дай Боже не прачати цього оптимізму ні роки.

На фото: (внизу) екзамени приймають викладач кафедри природничо-математичних дисциплін початкового навчання Л. І. КРУТЬ та викладач кафедри української літератури А. І. ГУРБАНСЬКА, відповідає В. ДЕХТЯРЬОВА; Боже мій, як їх багато цих екзаменів!; вісті абітурієнтам залишились тільки назви; перед екзаменом до Марини КАРПОВОЇ завітало багато друзів; хтось здає екзамени, хтось працює...

ТИКИ

У

НЯ 1991 Р.

5 00

РЕКТОРАТ.

— Не боїтеся з дітьми працювати, — питаю хлопців та дів, що зібралися біля дверей аудиторії, де йшов екзамен.

— А що їх боятися — сміються. — Вони ж не з рогами.

Ну, що ж, дай Боже не втрачати цього оптимізму ніколи.

На фото: (внизу) екзамен приймають викладач кафедри природничо-математичних дисциплін початкового навчання Л. І. КРУТЬ та викладач кафедри української літератури А. І. ГУРБАНСЬКА, відповідає В. ДЕХТЯРЬОВА; Боже мій, як їх багато цих екзаменів!; від газет абітурієнтам залишились тільки назви; перед екзаменом до Марини КАРЛЯНОВОЇ завітало багато думок; хтось здає екзамени, а хтось працює...

Фоторепортаж С. Бондар та В. Гриба

Індіє, ти снишся мені...

Після того, як у номері «Молодого комунара» за 13 квітня ми подали цілий розворот розповідей про Індію, до редакції ринув потік листів із проханнями вмістити чи навіть вислати фото акторів індійського кіно, дати адресу студентки Рекхи Коул, яка вчиться в Кіровограді, допомогти зав'язати листування з жителями Індії.

Оскільки, як нам здається, інтерес до великої південної країни немалою мірою викликаний знайомством із її кінематографом, ми пропонуємо вам адресу однієї з найкрупніших індійських кінокомпаній, яку заснував знаменитий Радж Капур (фільми «Бродяга», «Пан-420», «Моє ім'я клоун» та ін.). Колись давно наш кореспондент Л. Савицький написав туди листа до сина корифея індійського кіно — Ріші Капура і одержав у відповідь листа і фото з автографом. Спробуйте написати на кіностудію, повідомте в листі, з яким актором хотіли б познайомитися. Але зауважте — **писати слід англійською мовою:**

India — Индия,
Bombay cinenia studio Chembur «Radg Kapur films India» Producer mr. Richi Kapur.

Зав'язати листування з кимось із індійців, можливо, допоможе адреса радіостудії, яка веде передачі російською мовою (російською можна й листа писати):

India — ИНДИЯ
Всеиндийское радио, почтовый ящик № 500 Нью—Дели.

Маємо ми і адресу колишнього студента Кіровоградського інституту сільгоспмашинобудування Вівека Сінгха Сенгара, про якого свого часу розповіла наша газета:

India — Индия,
Vivek Singh, c/o Dr s. c. s. Sengar 1194, vasant King, New Delhi, nin. 110030.

Рексі Коул ви можете написати на адресу нашої редакції, зробивши на конверті помітку «Для Р. Коул». Ми передамо дівчині листи.

Можете писати також через редакцію студентові II курсу КІСМу Гупті Кулу — і йому ваші листи передамо.

Гадаємо, що вашим адресатам приємно буде одержати грамотні, акуратні листи в яких ви будете цікавитися історією, культурою, мистецтвом, побутом Індії. Бажаємо успіхів!

поштова СКРИНЬКА

Добридень! Ну що ж, друзі, настав час заглянути до нашої поштової скриньки. 11-річна Інга Воронцова запрошує до листувань своїх ровесників. Втім, дівчинка буде рада, якщо напишуть не тільки ровесники. Адреса її така: Кіровоградський р-н, с. Крупське, вул. Шабанова, 25. Воронцовій І.

Олена Рубаченко з Бобринця пише до редакції вдруге, сподіваючись, що ми все-таки надрукуємо її адресу. Як бачиш, Оленко... 317220, Бобринець, вул. Шевченка, 155. О. Рубаченко.

Вінтору Світлову з Бобринецького району 16 років. Любить музику. І сучасну, і органну. Ось його адреса: 317223, Бобринецький р-н, с. Тарасівка. Світлову Вінтору.

Пропонує «листовно» подружити 15-річна Олена Островерх, яка живе в Олександрії по вулиці Будівельній, 35/28. Нагадуємо поштовий індекс міста: 317900.

З Новомиргорода надійшов лист від 14-річної Наталки Огнєвої. На відміну від знаменитої Полтавки дівчина любить групу «Кіно», «Ласковый май», «Любэ», а також романи про кохання. Захоплюється спортом. Пишіть їй на адресу: 317410 Новомиргород, вул. Лесі Українки, 36/4, кв. 72. Огнєвій Наталі.

14 років і подружкам Олені Харьковій та Оксані Костюк. Обидві вони кіровоградки. Олена живе по проїзду Петровського, 32. Оксана з вулиці Антонова, 48. Звернувся до нас 12-річний Олексій Усонов з Кіровограда, що дуже хоче листуватися з юнаками. Вміщуємо його адресу: 316028, Кіровоград, тупик Прогінний, 8/1. Кільна разів писала до редакції Наталя Попянська. Ми просимо вибачення за нашу неоперативність і друкуємо адресу, повідомивши майбутніх товаришів по листуванню, що Наташа любить спорт, небайдужа до кулінарії, як це й пасує майбутній господині, і, зрозуміло, захоплюється сучасною естрадою. Пишіть їй. Адреса така: 317528, Добровеличківський р-н, м. Помічна, вул. Перемоги, 108, кв. 14.

Друкуємо ще кільна адрес з редакційної «Поштової скриньки».

317916, Олександрійський р-н, с. Головківка, вул. Леніна, 126. Маловін Світлані (12 років).

317732, Устинівський р-н, м. Брусовка, Вислоцький Іині (15 років).

317724, Долинський р-н, с. Кірово, вул. Карла Маркса, 191. Денисевич Світлані (17 років).

Все. Листуйтеся! Нехай вам щастить!

Серед згаслих свічок і вечірніх молитв

Я не люблю, когда наполовину
или когда прервали разговор.
Я не люблю, когда стреляют в спину,
но если надо, пусть в упор.

Я не люблю уверенности сытой
уж лучше пусть откажут тормо
Досадно мне, коль слово, "чес
и коль в святи заветы за гла

Я не люблю
от жизни никогда не устаю
Я не люблю любое время года,
когда веселых песен не пою.

Я ненавижу сплетни в виде версий
червей сомненья, точащей иглу,
или когда все время против шерсти.

Пошарудівши в повному конвертів пакеті, вона знайшла звідти поштову листівку. Звичайне собі вітання з 8 Березня від якихось друзів і її адреса: Кіровоград, вулиця така-то, дім номер..., квартира, Висоцькій Ларисі.

І величезний портрет Володимира Висоцького перед нами. І на протилежній стіні календар з його портретом. І на полицях шафи теж зін і всередині шафи, і майже всюди в цьому домі. Але вони не родичі. Просто приятелі Лариси Рибакової

нагородили її цим псевдонімом за відданість одній пристрасті. Лариса багато років (з 1975-го) збирає матеріали, пов'язані з творчістю й життям Володимира Висоцького.

Колекція в неї грандіозна. Я за натурою схильна скоріше до критики, ніж до захоплення, майже все розбираю на атоми, перш ніж схвалити, в усьому бачу темні сторони, та Ларисина колекція — безсумнівна. Може, тому, що теж люблю Висоцького. Тільки для мене він близький передусім як виконавець і автор пісень, а для неї — як поет. Хоча познайомилася Лариса з ним через кіно. Фільм «Вертикаль» і їй, і цілому поколінню відкрив митця, про якого Віктор Шкловський сказав: «Коли люди слухають пісні Висоцького, то згадують, що вони люди». Як йому вдавалося бути таким?

Може, ті, хто ловить кожне слово, кожен рядок його і про нього, шукають у них таїну тої невидимої чародійної сили? Творчість кого із сучасників стала матеріалом для створення таких-от домашніх євангелій? Джона Леннона назву, більше не знаю. Зміст вабливої аури Висоцького, що вихлюпувала за край мистецьких талантів, частково допомагають збагнути слова його сина Аркадія. Це старший. На відміну від молодшого Минити, артиста, він менш відомий широким масам і нечасто дає інтерв'ю, але в Лариси вони є: «Зараз багато людей люблять хвалитися особистим знайомством з батьком...»

Перервемося. Зараз менше, а кілька років по смерті артиста (25 липня 1980 р.) чи не щодня на телеекрані з'являлися тітонька або частіше дядечко котрі запросто розказували, як вони з Володею грали, їли їздили, відпочивали, як Володя їх цінував і прислухався до їхньої думки — ну прямо брати рідні. Нас дратували ці люди, нам здавалося, що вони підгодовуються біля посмертної слави покійного, котрий не зможе спростувати сказаного ними. Нам не подобалися ці люди, однак вони... — продовжимо цитату:

«...часто говорять правду. І насправді він був знайомий з дуже багатьма, і нерідко навіть у випадкового знайомого складалося враження, що він став близьким другом Висоцького — настільки душевними були зустрічі»...

Наскільки приємно грітися в теплі, яке випромінюють подібні люди, настільки й тяжко їх втрачати. В одній із вирізок я натрапила на спогади сестри Л. В. Абрамової — другої дружини В. С. Висоцького. Свого часу він подарував їй (сестрі) гітару. Дізнавшись про одруження Висоцького з М. Владі, вона в пориві болю й розпуки розтрощила інструмент на друзки. Про що потім шкодувала.

Серед авторів численних розповідей про Висоцького є хто завгодно, але я ніде не зустрічала ні слова спогадів Л. В. Абрамової. У Л. Рибакової є дві речі, що можуть спростувати поширену думку щодо її небажання про це говорити. Перша — самвидавівський рукопис напівоповідання-напівповісті Л. Абрамової «Кольцо» може, в принципі, бути й підробкою, літературною містифікацією. Експонат кількамісячної давності викликає менше сумнівів. Це афіша, що ходила в Донецьку й Маріуполі: «Літературний клуб «Відродження» (патронаж Олександра Солженіцина). У нас в гостях Дім Висоцького. Зустрічі з Людмилою Абрамовою, художнім керівником Дому, матір'ю синів Висоцького».

Спогади про Висоцького й «художньо переосмислювалися». Ступінь вимислу та реакція на нього часом давали гримучу суміш. Гримучу але не страшну, скоріше кумедну. Ось поряд дві вирізки з газети «Советская культура». Перша належить перу батька Володимира Семеновича. Він звинувачує автора п'єси про його сина Е. Володарського в перебріхуванні фактів і наклепі, і один підпис під заміткою чого вартий: «С. Висоцький, гвардії полковник у відставці член КПРС із 1943 р., ветеран Збройних Сил СРСР, ветеран праці, учасник Великої Вітчизняної війни». У замітці-відповіді відомий кінодраматург і письменник Е. Володарський не знаходить на своє виправдання нічого ліпшого, ніж цитати з книги М. Владі, яка наводить слова Семена Володимировича, звернені до сина: «Алкоголік! Обірванець! Антирадянщик! Коли ти припиниш писати цю бридоту!»

— Ларисо, а як ти ставишся до книги Марини Владі «Володимир або Перерваний політ»?

— Написано щиро. В них на Заході звично писати вільніше, ніж у нас. Хоча вважаю, що деякі моменти можна було б і опустити, постіль, зокрема.

У неї є й багато інших книг про Висоцького. Лариса бере до рук «Живую жизнь», знаходить список авторів опублікованих там статей — знає кожного! «Мати, батько, мачуха, тітка по батькові, шкільний друг, друг дитинства, сусід з Великого Каретного, сценарист, прийомний син кінорежисера С. Герасимова й актриси Т. Макарової, товариш по школі-студії, актриса, з якою разом грали на Таганці, фотограф, який його знімав».

— А оце, — вказує на диск. — Кальянов, звукооператор, тепер співає («Путану», зокрема — Н. Д.), а тоді підло вчинив по відношенню до Висоцького. Крадьком записував його пісні й продавав.

Негарно, звичайно. Але чи не завдяки таким людям в епоху грамзаписної німоти пішли в світ пісні Висоцького? Коли почали випускати дискоальбоми «На концертах В. Висоцького» — років три тому? А перша його пісня знаходжу в одному з видань згадку, була написана 1960 року. Дослідники творчості першою ластівкою вважають «Сорок девять дней», а сам автор — «Татуировку»:

«Не делили мы тебя
и не ласкали,
А что любили, так это
позади, —
Я ношу в душе твой
светлый образ, Валя,
А Леша выколол твой
светлый образ на груди»

Що за таємнича Валя? Що це ім'я невипадково потрапило в пісню, свідчить і значно пізніша композиція про річку Вачу — там теж Валя, з котрою в героя «вышла незадача». Є в колекції книга «В. Высоцкий. Поэзия и проза», цікава тим, що там подані різні варіанти текстів деяких пісень та їх історія і присвячення. «Она была в Париже» — ясно про кого. А хотілося б ще мені знати, хто за рядками «Я ее видел тайно во сне амазонкой на белом коне». Поритися б у цих архівах, може б, і знайшла, та на перечитування всього треба місяць, не менше.

Є чимало автографів із правками, приміром, пісень «Был побег на рывок», «Средь остывших свечей и вечерних молитв». Після копій багатьох рукописів примітка «Місцезнаходження автографа невідоме». Дерзайте, колекціонери!

Вважається, що Висоцький написав близько 800 пісень. У каталозі Л. Рибакової — близько 700. Каталог складений за алфавітом, але пісні перелічуються не за назвами, а за першими рядками. Наприклад, на А — «Ах, откуда у меня грубые замашки», на Б — «Бегают по лесу стаи зверей» і т. д. Найбільше пісень на В — 69, майже стільки ж на Я. Найменше на Ц — 2.

Систематизовані й списки журнальних і газетних публікацій, плакатів, календарів, книг. 7 величезних альбомів займають вирізки статей (є кілька й з нашої газети), фото. Серед них і рідкісні: малий Володя на велосипеді в Еберсвальді (Німеччина), де жив з батьком-військовим; Висоцький на березі океану з М. Владі під час весільної подорожі; Висоцький у човні на канадському озері.

А ось фото атестата про середню освіту — 9 четвірок і 5 п'ятірок мав хлопець, трійок не було. А ось до плеча юного Висоцького прихилилася дівчина — разом училися. Її знають тепер не менше, ніж його — диктор Центрального телебачення Аза Ліхітченко.

Експонатами є й численні листи від колег по захопленню. Ленінградці повідомляють, що створили музей халтури «під Висоцького», збирають виконані лівою ногою портрети, скульптури, плакати, значки із зображенням митця. Лариса теж послала їм 10-карбованцевий страшненький бюстик, куплений в УТО.

Серед її адресатів — редакції «Лит. газеты», «Лит. России», Спілка кінематографістів СРСР, Центральне телебачення, Ленінградська бібліотека імені Салтикова-Щедріна, видавництво «Московский рабочий» і навіть такі екзотичні видання, як «Балтійський луч» з м. Ломоносова й п'ятигорська «Кавказская здравница».

Одне місце в непоказній брошурі з пропозиціями щодо обладнання неіснуючого поки що музею Висоцького у Москві примушує ахнути. Фантастика! Пропонується влаштувати при музеї «баньку по-белому», «оживити» з допомогою ЕОМ персонажів пісень Висоцького, закласти в пам'ять комп'ютера легенди про нього і навіть влаштувати зоопарк, де жили б (насправді!) придумані ним звірі: чеширський кіт, «козел отпущения», папуга, «мартовский заяц» і, «вичайно ж, «жираф большой».

— Ларисо, чи є ще десь колекціонери твого рівня?

— Є. Віталій Жуков з Ленінграда, Олександр Івасенко із Шуї Івановської області. У Кіровограді хороші колекції мають Анатолій Коваленко і Костянтин Шутенко.

Любителі творчості Висоцького об'єднувалися довкола Рибакової в клуб «Вертикаль». Зараз його діяльність завмерла. «Це я винна, — зауважує Лариса, — я до цього діла не охолола, але через особисті обставини в мене був перепад. Тепер же хай би приходили, напиши про це в газеті».

Дивимося далі. 16-сторінкова газета «Все не так», віддрукована в Кривому Розі й повністю присвячена Висоцькому, «його» ж цілий номер журнала «Советский экран», журнал зі статтею про нього, виданий у Празі. Лариса подала текст: «Я чеської мови не знаю, я просто брала словника й пробувала перекладати. «У віці майже 47 років, світловолоса, красива, як і в минулі роки Марина Владі приїхала з Парижа, щоб відвідати могилу свого «російського ведмедя». Жив він днями шалених зустрічей»...

Співаки умовно поділяються на «чоловічих» і «жіночих» і за тематикою виконуваних пісень, і за стилем поведінки, й за іміджем. Володимир Висоцький за всіма ознаками більше «чоловічий» його герой майже завжди мужчина якого завгодно роду занять, але неодмінно — сильний, безстрашний, лицар, навіть якщо його благородство обмежується турнірами на затоптаному п'ятачку перед рестораном. Дами часто вважають його пісні грубими. Не всі дами — ось ми з Ларисою до таких не належимо. І в клубі в неї були дівчата. Висоцький розумів жіночу душу, її розпач печаль, журбу і вмів передати її щемними словами: «Так случилось — мужчины ушли, побросали посевы до срока, вот уже их не видно из окон, затерялись в дорожной пыли»... Скільки їх пішло від нас, скільки й повернулося, але... не тих. «Возвращаются все, кроме лучших друзей...». Щезаємо в безвісті й ми, прориши в душах глибокі борозни: «...кроме самых любимых и преданных женщин».

До кого належала Іза Костянтинівна Висоцька, найперша дружина Висоцького — до тих, хто зник? Здається, за розповідями Лариси, так але це неважливо. Вона виділила головні риси Висоцького, ностальгія по яких, певно, в нашому суспільстві не розтане ніколи:

«Мені здається, що він завжди точно знав, що він хоче. І завжди цілеспрямовано до того йшов. Тепер у цьому величезний дефіцит. І надійність. Хоча, звичайно, були й людські вади, однак усе одно — надійність. І ніжність... ніжність...»

Його надійність і ніжність зосталися з нами в піснях, фотографіях, кінокадрах, публікаціях і отаких колекціях, навіть коли погасли свічки...

Н. ДАНИЛЕНКО.

Ці два тексти — з моєї скромної колекції. Талановитий московський бард Вероніка Доліна включила до свого диска «Мой дом летает» дві пісні, написані невдовзі після смерті Володимира Висоцького. Перша — «Поль Мориа...» передає загальний настрій прощання Москви з артистом, інша присвячена другій дружині Висоцького Л. В. Абрамовій. Тонкий, делікатний, філігранний поет В. Доліна допустилася в цих творах, мені здається, деякої нетактовності щодо М. Владі. «А вдова с лицом французским будет много лет жива» сприймається як докір. «Посвящение Люсе» на платівці звучить після авторського вступу. Зокрема, там є таке місце: «Людина, над котрою ореол цього вдівства — Марина Владі. Але є ще одна людина...» Знову хай крихітний, але камінчик у город жінки, котра останні 12 років життя В. Висоцького була його дружиною, другом і навіть співавтором (є диск, де М. Владі співає пісні В. Висоцького — «Беда», «Марьюшка», «Как по Волге-матушке», «Две машины» і т. і.) Доліна небезпристрасна в своєму сприйнятті біографії артиста, але ж творчість обдарованого художника цікава також і видимою присутністю його індивідуальної, хай навіть і небезсторонньої, позиції.

Н. Д.

Вероника ДОЛИНА

Поль Мориа, уймите скрипки

Поль Мориа, уймите скрипки, к чему нагрузки,
Его натруженные хрипы не по-французски.
Пока строка, как уголь жжется, пластинка трется,
Пусть помолчит, побережется, не то сорвется.

Всадник утренний проскачет, близкой боли не тая.
Чья-то женщина заплачет, вероятно, не твоя,
Лик печальный, голос дальний, до небес подать рукой,
До свиданья, до свиданья, до свиданья, дорогой!

А кто-то Гамлета играет, над ним не каплет,
И новый Гамлет умирает — прощайте, Гамлет!
Но вот и публика стихает, как будто чует.
Пусть помолчит, не выдыхает — его минует.
По таганским венам узким изливается Москва,

А вдова с лицом французским будет много лет жива.
Вон газетчик иностранный дико крутит головой.
Кто-то странный, кто-то пьяный, кто-то сам полуживой.

Усни спокойно, мой сыночек, никто не плачет,
О, этот мир для одиночек так много значит.
Переулочек глубокий, нету близкого лица,
Одинокий, одинокий, одинокий до конца!

Посвящение Люсе

Была еще одна вдова — о ней забыли.
Ну, может, вспомнили едва, как гроб забили.

Она жила невдалеке, а шла в сторонке,
Был уголок в ее руке от похоронки.

Она привыкла и смогла с другим быть рядом,
Она давно уже жила иным укладом,

Но день июльский, стынет кровь — какой морозный,
Кому бессмертную любовь в наш век бесслезный?

Его отбросило волной, ее прибило,
Она была его женой, она любила,

Не приближаясь, стороной, идет по кромке
По самой кромке от взрывной его воронки.

Была еще одна вдова в толпе гудящей,
Любовь имеет все права быть настоящей.

Друзья, сватья и куковья не начертали,
А ей остались сыновья с его чертами.

КІНОАФІША

ВІДНЕСЕНІ ВІТРОМ

НАЙЗНАМЕНИТІШИЙ за всю історію Голлівуду фільм. Рекордні серед кінострічок збори по всіх широтах — більше 4 млрд. доларів. 10 «Оскарів». Уперше фільм на наші екрани вийшов тільки тепер. На екрани світу — в 1939 році. Нев'янучий шедевр? Певно, що так. Я в усякому разі чекала його як свята. І не тільки за ті дзвінкі регалії, якими стрічка винагороджена, а й тому, що першоджерело — однойменний роман Маргарет Мітчелл з першого прочитання став для мене книгою настільною. Книгою, яку розкриваєш у будь-яку мить на будь-якому місці й занурюєшся до самозабуття. Роман «Віднесені вітром» досяг наших берегів у російському перекладі лише на початку 80-х років. За цей час мені не раз доводилося у товаристві, де заходила мова про літературу, згадувати твір Мітчелл. І так само не раз чула навіть від ерудитів поблажливе: «Я й читати не збираюся, не люблю сентиментів, охів та зітхань». Може, вони так думали тому, що автор — жінка? Домашня господарка, котра десяток років щодня записувала щось на обривках паперу, а коли склала їх — вийшла річ, яка одразу стала класичною. Ще не читавши «Віднесених вітром», я вже була заінтригована цією книгою. Героїня одного з романів Дж. Стейнбека, радячи своєму приятелеві читати не макулатуру, а справжню літературу, називала серед інших і роман Мітчелл. Затуркача мати сімейства з роману Ірвіна Шоу «Багач, бідняк» тільки й мала просвітку в безрадісному житті, що «Віднесені вітром», а найвищою миттю щастя було для жінки подароване сином нове видання роману... Третина французького фільму «Едіт і Марсель» зайнята розповіддю про молодих людей, які намагалися будувати свою долю, як персонажі Мітчелл. Американський мільярдер Тед Тернер (той самий, що збирається одружитися з Джейн Фондою) має цю книгу за улюблений твір і навіть свого сина назвав Реттом на честь мітчелловського героя.

Невловлюю в стилі Мітчелл нічого сентиментального. Стримане реалістичне перо, ніяких шумових ефектів. І разом з тим відчуття романтики, піднесеності, життєрадісності, незважаючи на описані кров, смерть, втрати. Є блискучі письменники, котрі досягають такого відчуття метафоричним письмом, перенесенням на папір найтонших граней свого багатобарвного світосприйняття — Костянтин Паустовський, Олександр Грін, Еріх Марія Ремарк. У Мітчелл нічого навіть віддалено схожого на їхній стиль; можливо, щось трохи єднає її з Джеком Лондоном. Не виключаю, що розгадка «крилатості» роману в тому, що всі герої, даруйте за плоске порівняння, постають перед читачем мов живі? І в тому, що це — про Америку, яка скільки не рухалася, то все вгору і вперед, ні разу не опиняючись у глибоких історичних прірвах, звідки треба декому виборсуватися століттями...

В будь-якому разі «Віднесені вітром» річ настільки довершена, що дуже важко уявити, що можна було б додати до неї мовою кіно. Кольору? Світла? Музики? Акторської гри? Іноді цими засобами вдавалося перетворити занудливий роман у приємне видовище. Приклад — «Сімнадцять миттєвостей весни». Прекрасна музика й чудові актори відірвали фільм від безликого, скажемо так, твору Ю. Семенова на недосяжну відстань. Часом літературна і кіноверсії рівноцінні «Східний експрес» за А. Крісті. Буває, що сценарист лишає від літературного сюжету ріжки та ніжки, але зберігає настрій і тональність першоджерела — стрічка «Життя на позику» за Ремарком.

Фільм «Віднесені вітром» я б не зарахувала до жодного з цих варіантів. Це схематичне, обстрижене, обскубане і бліде відображення роману. «Красиві жінки в красивих платтях», — дане моєю приятелькою визначення стрічки я цілком розділяю.

Кому пощастило бачити англійський фільм «Міст Ватерлоо», той запам'ятав виконавицю центральної жіночої ролі Вівієн Лі. Вона ж зіграла у «Віднесених вітром» Скарлетт О'Хару. Звичайно, 50 років тому мода на кіноманери була дещо іншою, але грати роль жінки з глибоко драматичною долею так, як Мерілін Монро грала веселу оркестрантку в «У джазі тільки дівчата», як на мене — то профанація. Кокетливе помахування віями у фільмі ледве не головна відмітна риса Скарлетт, і як це далеко від Скарлетт справжньої! А Ешлі, Ешлі, людина, осколки чийого життя після перемоги американської Півночі над незалежним Півднем вітри історії розмели чи не найдалі — де той Ешлі? Де Ешлі, дитя книг, фантазій і філософії, втілення благородства і незакаламученого аристократизму? Світлоокий білявий ніжний Ешлі, на якого в житті не можна обпертися, але якого можна багато років кохати, як недосяжну солодку мрію, як небаченої краси сон — де він? Оцей рудий гостроносий чоловік! Не Ешлі це. Не вірю. Не сприймаю.

Ретт Батлер. Тогочасна «зірка» кіно Кларк Гейбл грає його таким собі лукавим циніком, і годі. А Ретт у Мітчелл — це вулкан. Це магма вперемішку з кригою, це динаміт, із тліючим шнуром, любов до якого виростає з ненависті до нього. Рідкісний у світовій літературі й прекрасно виписаний приклад, коли чоловік зумів примусити закохатися в себе. Багаторічною відданістю й терплячістю. Весь процес згасання кохання Скарлетт до немічного в практичних питаннях Ешлі і народження почуттів до надійного Ретта — стрижень роману. У стрічці ця лінія майже позбавлена внутрішнього психологізму, зберігся лише зовнішній перебіг подій.

Мелані Уїлкс, дружина Ешлі, одвічна суперниця Скарлетт добрий геній кожного, кому щастило з нею спілкуватися. Знову від усіх нюансів ненависті до неї Скарлетт і зрештою усвідомлення непоправності її втрати не лишилося майже нічого!

І куди автори фільму поділи двох дітей Скарлетт? Елегантна бездітна вдова — це психологічно набагато вбогіша жінка, аніж романна мати, байдужа до своїх сина й дочки, бо народжені вони од нелюбих чоловіків!

Як не дивно, але деякі другорядні з романі герої вийшли в фільмі менш обкраденими, ніж головні. Джералд О'Хара, тіточка Пітті, Френк Кеннеді (приклад, прямо протилежний Ешлі. У романі Кеннеді — старий негарний холостяк із дивацтвами, на екрані — досить привабливий чолов'яга), няня-негритянка. А кількахвилинна поява раба Великого Сема запам'ятовується куди більше, ніж його місце в романі.

Що безсумнівно вдалося творцям фільму (разом із Девідом Селзніком його випускала студія Метро Голдвін Мейєр, заснована емігрантами з Мінської губернії) — це така нежива, але одухотворена дійова особа, як червона земля Джорджії. Як маєток О'Хара Тера, як садиба Уїлків «Дванадцять дубів». Як Атланта у пожежі громадянської війни і Персикова вулиця, де жила Скарлетт (і сама М. Мітчелл. Саме в Атланті відбулася й прем'єра фільму). Гарно зняті дві сцени на сходах; коли в обдертій янкі Тері голодна Скарлетт убиває мародера і коли в своєму фешенебельному будинку котиться вниз після сварки з Реттом.

А от один із ключових, переломних моментів їхніх взаємин, коли Скарлетт уперше відчуває себе щасливою від близькості з нелюбим, здавалося, чоловіком, поставлений сіро й буденно. Теперішні оператори витисли б із цієї сцени тисячу і один поцілунок і стільки б інших пестощів; а тому фільмові були просто необхідні хоч кілька з них.

Звичайно, бездонно багатий літературний твір важко екранізувати без втрат. Два томи роману, де доля майже кожного третьорядного героя — самоцінна цікава новела (Еллін, Сьюлін, Бентін) і чотири кінегодини звичайно, неспіставні. 15 «ізаурних» серій, якби хто взявся, гадаю, змогли б передати живу, теплу плоть неповторного твору повніше. Не виключаю, що успіх фільму обумовлений тією всеосяжною любов'ю до героїв роману, коли навіть віддалена згадка про них звучить як музика. Як нам дорога будь-яка дрібничка, пов'язана з дорогою людиною (хай це просто забута на столі газета), так і втілення, хай маловиразне, в інше життя улюбленого твору привабливе вже самою причетністю до нього.

Тому-то стрічка «Віднесені вітром» не так уже й засмутила мене своєю поверховістю. Вона принаймні дала привід зайвий раз порадіти: добре, що я маю книгу і можу в будь-яку мить її розгорнути!

Н. ДАНИЛЕНКО.

НОВИЙ КОНКУРС

ШАХОВИЙ КЛУБ «КАЇСА»

Дорогі друзі! Сьогодні ми розпочинаємо новий конкурс по вирішенню шахових завдань. Продовжиться він до кінця року, а підсумки будуть підбиті в одному з перших номерів нашої газети вже в наступному році.

Як завжди, у кожному турі ми пропонуємо вам по чотири завдання.

ЗАВДАННЯ 1.
БІЛІ: Крd6, Фе2, Сb7 (3)
ЧОРНІ: Крd8, Са8, Кg8, п.f7 (4)
Мат у два ходи. (2 очка).

ЗАВДАННЯ 2.
БІЛІ: Кра7, Фb4, Тd2, Сb2, Ка3 (5)
ЧОРНІ: Кра2, Та1, Тh2, Сg3, п.п.b5, f4 (6)
Мат у 2 ходи. (2 очка).

ЗАВДАННЯ 3.
БІЛІ: Крd5, Фе3, Кf4, Кg2, п.п.с3, е6 (6)
ЧОРНІ: Крf5, п.п.с4, е7, g6, g5 (5)
Мат у 2 ходи. (2очка).

ЗАВДАННЯ 4.
БІЛІ: Крb1, Фh1, Тс 1, Сb2, Сf7, п.п.h3, h4 (7)
ЧОРНІ: Крf5, Кf6, Кg4, п.f4 (4).
Мат у 2 ходи. (2 очка).

Термін надіслання листів з рішенням завдань — 10 діб з дня їх публікації у газеті. Отже, чекаємо Ваших листів.

КОМАНДА З МОЛОТКА,

АБО ХТО ДОПОМОЖЕ СПОРТИВНОМУ ТУРИЗМУ?

У кінці минулого року у нашому місті відбулась обласна установча конференція по створенню Кіровоградської туристсько-спортивної спілки (ТСС). Мета утворення цієї громадської організації — об'єднати всіх прихильників активного туризму: пішохідного, лижного, гірського, водного, велосипедного, мото-та автотуризму в колектив однодумців.

На Заході вже давно віддають перевагу активному відпочинку. Катаються на гірських лижах. Сплавляються по ріках на катамаранах. Піднімаються на вершини. В екскурсійні поїздки відправляються в основному пенсіонери, яким активне дозвілля вже не до снаги. Бережуть своє здоров'я капіталісти. У нас же, ще до недавнього часу, більш популярними були автобусні та залізничні мандрівки. Та в нових умовах невблаганного зростання цін мрія придбати туристичну путівку для багатьох радянських людей так і залишається недосяжною. Тож пропонуємо читачам «МК» розмову з Президентом туристсько-спортивної спілки області **Олександром Васильовичем Колотухою**, який пропонує свій відпочинок кіровоградцям проводити в мандрівках і подорожах, організованих ТСС.

КОР.: Кілька слів про вашу спілку.

О. К.: Наша спілка — організація громадська. Раніше активний туризм існував при Облраді по туризму та екскурсіях. Наша Федерація мала одного штатного працівника і 20 тисяч карбованців річного бюджету: на змагання, зльоти, походи. Але перехід до ринкової економіки ситуацію докорінно змінив. Як і всюди у країні, підприємства почали заробляти кошти, забувши про все інше. В тому числі і про «інший» туризм. Постало питання: як врятувати спортивний туризм? Вирішили об'єднуватись. Зараз до засновницького комітету ТСС входять: ТЕПО «Кіровоградтурист», комітет у справах молоді та спорту облвиконкому, управління народної освіти області, обком ЛКСМУ (МДС) та облради профспілок і «Колос».

КОР.: І які результати?

О. К.: На жаль, поки що малі. Зацікавлені організації проявили спритність у створенні спілки і передачі функцій по своїх галузях розвитку туризму. Але на сьогодні у нас фактично залишився один засновник — ТЕПО «Кіровоградтурист» (керівник — В. Д. Петров). Вони нам передали приміщення турклубу «Інгул» та міський пункт прокату туристичного спорядження. Всі інші учасники угоди про нас забули. Вже зараз ТСС стоїть на грані банкрутства. Треба платити за приміщення, зарплату інструктору та працівникові пункту прокату. Через нестачу коштів не змогли в цьому році провести кілька змагань. Так що виходить, президент є, а «кабінет міністрів» разом з коштами пішов у відставку.

КОР.: Що ж за змагання не відбулись?

О. К.: Обласні туристичні змагання з пішохідного туризму. Колективи фізкультури не знайшли навіть по 100 карбованців, щоб узяти у них участь. Судді були згодні працювати безкоштовно; кошти були потрібні лише для замовлення автобуса і призів. Але, на жаль, нам назустріч не пішли. Така ж доля спіткала і любителів водного туризму, міський турнір «пішохідників». Та особливо прикро, що не відбувся XIV обласний зліт педпрацівників Кіровоградщини. Учителі не навчились, значить і діти будуть змушені обходитись без походів і подорожей.

Зараз у нас залишилось два варіанти розвитку. Бути і далі громадською організацією на умовах колективного і приватного членства, або ж перетворитись чисто в комерційну організацію. При другому варіанті члени-професіонали (їх приблизно 20) будуть займатись бізнесом в туризмі лише для себе: організовуватимуть пункти прокату спорядження і водитимуть у походи платні туристсько-екскурсійні групи, виготовлятимуть туристичне спорядження, займатимуться торговельно-закупівельною діяльністю та виданням спеціальної літератури. Так, ми зможемо вистояти, але тоді нам будуть невигідними масові заходи: змагання, туріади, походи, сходження, сплави та ін.

КОР.: Значить, туризм стане, як і на Заході, спортом і відпочинком бізнесменів і мільйонерів?

О. К.: Зрозуміло, що ми не хочемо такої комерціалізації туризму. Бо наслідки такого процесу будуть взагалі трагічними. Від елементарного незнання ще більше забруднимо природу. Вона ж нам відповість новими травмами і захворюваннями. Тож у нас вихід один — шукати спонсорів.

КОР.: Але ж їм щось потрібно запропонувати...

О. К.: От ми і пропонуємо всім підприємствам, установам, школам, організаціям свої послуги. До речі, більш дешеві, ніж у офіційних туристських фірмах. Це організація активного безпечного відпочинку на природі та піші мандрівки. Проведення масових заходів змагань, зльотів тощо при будь-якій погоді у різних куточках Радянського Союзу. Підготовка організаторів. Можемо рекламувати спонсорів. Адже групи ТСС подорожують фактично по всій країні — від Карпат до Камчатки. Розповсюджуватимемо по великих містах рекламні листівки, буклети тощо. Згодні навіть виступати на змаганнях під прапором будь-якого спонсора, у його формі.

КОР.: Що, збірна Кіровоградщини із спортивного туризму продається? Уперше чую про таке у нашій області.

О. К.: А що робити? Гіркота у тому, що наша збірна за останні роки стала визнаним лідером туризму не тільки на Україні, а й у Радянському Союзі. Перемагали і були призерами і республіканських змагань, і чемпіонатів СРСР. От і зараз отримали запрошення виступати в жовтні цього року на першості Радянського Союзу у Криму, а коштів немає. Тому згодні рекламувати і виступати за тих спонсорів, хто надасть нам допомогу. Будемо і самі знаходити вихід із скрутного становища.

КОР.: Ви песиміст?

О. К.: Навпаки. Якби я ним був, то у туризмі просто не зміг би бути. Адже походи і змагання — це постійні кроки уперед. У майстерності, у подоланні самого себе, спілкуванні з природою. Зупинитись — значить перестати вірити у самого себе, здатись на волю життєвим хвилям. Я здаватись поки що не збираюсь, не думають це робити і мої товариші по спілці. Ми не залишаємо туризм напризволяще.

Для тих, хто бажає випробувати себе в активному відпочинку, пропонуємо найрізноманітніші походи і подорожі по рідному краю, республіці, країні. Ще раз підкреслю— все залежатиме від бажань замовників: підприємств, шкіл, установ, організацій тощо. Ми ж гарантуємо високу якість обслуговування, забезпечення техніки безпеки. Всюди на наших мандрівників будуть чекати сюрпризи: чи то риболовля, збирання ягід і грибів, чи просто чудова природа. Відмінний настрій буде забезпечений.

На цьому наша зустріч у туристичному клубі «Інгул» завершилась. Олександр Колотуха залишився готувати команду до наступних походів і змагань, а я пішов. З однією тільки настирною думкою: «Чи загине туризм?».

Мабуть, все ж ні. Поки є такі ентузіасти... От тільки б спонсори були.

А. ВОЙНИЯ,
позаштатний кореспондент.

КУБОК УКРАЇНИ З ТАЕ-КВОН-ДО

Відбувся у Миколаєві напередодні Дня незалежності України, 13—14 липня 1991 року. Емблемою змагань стало сонячне коло, в якому заносить ногу та кулак для удару вусатий козак з оселедцем, вдягнутий у традиційне кімоно.

Змагання проводилися з трьох видів: масогі (спаринг-поєдинки), тиль (формальні вправи) та кикпа (розбивання предметів у стрибку). У показових виступах взяли участь майстри з Північної Кореї. Перші місця у своїх вагових категоріях вибороли харків'яни В. Цуканов, О. Бондарєв, М. Могун та О. Козлов з Сімферополя.

Як розповів голова федерації тае-квон-до України І. Пай, ця організація — наймолодша серед федерацій східних єдиноборств — була створена 25 серпня минулого року при Держкомспорті УРСР. Батьківщина тае-квон-до — Корея. Саме тут, у п'ятидесятих роках, була вироблена ця система з метою підготовки військових спеціалістів. Це синтез національних видів боротьби, до якогр увійшли численні прийоми ударів, захватів, защемлень ногами та руками. В нашій країні спеціалісти з тае-квон-до почали працювати лише декілька років тому, але, незважаючи на такі короткі строки, радянська збірна привезла з останнього чемпіонату Європи у Англії дві золотих, дві срібних та п'ять бронзових медалей. На Україні, у Харкові, працює зараз майстер Лі Квон Хек (V дан), який широко відомий як популяризатор і блискучий знавець тае-квон-до в Австралії, Австрії, Італії, Угорщині, Сингапурі. Секції, де працюють підготовлені майстром Хек інструктори, вже є в Харкові, Сімферополі, Києві, Дніпропетровську, Миколаєві. Займатися у них можуть усі бажаючі — тае-квон-до, як і інші, більш відомі нам системи східних бойових мистецтв (карате, ушу), ставить своєю метою фізичне та духовне загартування людини, її спрямування до самовдосконалення. Саме тому для занять тут немає ніяких вікових та статевих обмежень. Що до залікових спортивних змагань, то в них приймають участь юніори (до 17 років) та дорослі (до 36 років).

І. ЛЕОНІДОВ.
(Спеціально для «МК»).
м. Миколаїв.

ЗАГУБИТИСЯ Б ОЦЕ У СТАЛАГМІТАХ...

Для тих, хто бажає відправитись у недорогу (навіть при старих цінах) подорож, ТСС пропонує такі маршрути:

1) «На конях по долині р. Псьол» (Полтавщина)
Кількість — 15 чол.
Тривалість: 4—8 діб.

2) «По Кримських печерах»
Кількість: 30 чол.
Тривалість: 4—6 діб.

3) «По Молдавських Кодрах»
Кількість: 30 чол.
Тривалість: 4—6 діб.

4) «По печерах Тернопільщини» (з відвідуванням найбільших печер у світі — Кришталевої та Млинки)
Кількість: 30 чол.
Тривалість: 4—6 діб.

5) «Кримська вершина». (Сходження на г. Чатирдаг і г. Демірджі).
Кількість: 30 чол.
Тривалість: 4—6 діб.

6) «Говерляна». (Подорож по Карпатах із сходженням на найвищу точку України г. Говерлу)
Кількість: 30 чол.
Тривалість: 6 діб.

7) Сплав по річках Південний Буг, Синюха, Інгул на катамаранах і байдарках (на вибір).
Кількість: 10 чол.
Тривалість: 2—8 діб.

8) «По світловодських плавнях».
Кількість: 30 чол.
Тривалість: 2—3 доби.

Звертатися за адресою: 316050, м. Кіровоград, вул. К. Маркса, 76/80; телефон 24-07-36. Для спонсорів наш рахунок 002700406 в Обл. Дирекції Укрсоцбанку (МФО 323293).

Реклама ↓ **Оголошення** ↓ **Реклама**

СІМЕЙНЕ ЩАСТЯ—У ВАШИХ РУКАХ

У ДТСААФ постійно йде набір до груп позбавлення від алкогольної та нікотинової залежності. Застосовується найефективніший і найнадійніших метод Г. А. Шичка (м. Черкаси).

За 10 днів ви матимете не лише свідому тверезість, але й упевненість у завтрашньому дні.

Усіх, кому ще дорогі сімейне вогнище і почуття власної гідності, запрошуємо відвідати наші заняття. Бажаємо успіху!

Звертатися: м. Кіровоград, вул. К. Маркса, 84, щодня о 18 годині. Телефон 24-33-51.

Українська асоціація «Відродження».

ОГОЛОШЕННЯ
Міняю МАГАДАН на КІРОВОГРАД. Двонімнатна квартира покращеного планування площею 30,5 кв. м, перший поверх (високий), кухня 8 кв. м, санвузол роздільний — на двонімнатну в м. Кіровограді. Дзвонити в Кіровограді по телефону 27-17-53. Шатошниновій Галині.

ТБ

понеділок

29 ЛИПНЯ

Увага! 29 липня профілактика РРЛ. Ранкові передачі 1ЦТ та 2 ЦТ.2 УТ транслюватись не будуть.

УТ (1 програма)

16.00 Новини. 16.10 — 16.50 Сонячне коло.(Кіровоград на Республіканське телебачення.) 16.50 Документальний телефільм "Азовське море". 17.40 День за днем. 18.00 "Земле моя". Труби Києва. 18.30 "З народного джерела". 19.00 Актуальна камера. 19.30 Вистава Київського російського драматичного театру ім. Л.Українки. "Сава". 20.45 На добраніч, діти! 21.00 Продовження вистави "Сава". 22.00 Вечірній вісник. 22.30 Нічний телезал. Художній телефільм "Смерть під вітрилами". 1 серія.

ЦТ (1 програма)

6.30 Ранок. 9.05 Марафон-15. 10.20 Народні казки і притчі різних країн. 10.25 "Дама з папугою". Художній фільм. 12.00 ТСН. 12.15 "Контакт". Економічний огляд. 12.30 Футбольний огляд. 13.00 "Срібні струни". Музична програма. 15.00 ТСН. 15.15 "Гірська новела". Художній телефільм. 16.20 Світ захоплених. 16.35 Мультфільми. 17.10 Фільм — дітям. "Пятнадцятирічний капітан".
18.30 ТСН. Міжнародний випуск. 18.45 За законами ринку. 19.30 Мультфільм. 19.40 М.Рощин. "Після дуелі". Телефільм-вистава. 21.00 ЧАС. 21.40 Продовження телефільму-вистави "Після дуелі". 22.45 "Канікули по-американськи". 23.45 ТСН. 0.00 Прем'єра науково- популярного телефільму "Метаморфози живопису". 9 серія. 0.35 Мультфільми для дорослих. 1.05 "Звучать спогади". Кіноконцерт. 1.55 "До вас, сучасники мої". Документальний телефільм.

ЦТ (2 програма)

УТ (2 програма)

8.00 Гімнастика. 8.15 Мультфільми. 8.35 "Хто ви. докторе Цзян?". Документальний фільм. 9.00 "Пастка". Художній телефільм. 10.00 "Розминка для ерудитів". 10.45 "Музиканти про музику". 11.30 — 13.30 Програма ТБ Росії. 13.30 Фільм — дітям. "Хабіб — повелитель змій". 14.35 "440 герц". Концерт для дітей. 17.00 — 19.00 Програма ТБ Росії. 19.00 Ранкова зоря. (Повтор). 20.00 На київській хвилі. Інформаційний випуск. 20.15 Вечірня казка. 20.30 Боротьба дзюдо. Чемпіонат світу. 21.00 ЧАС. (З сурдоперекладом). 21.40 Телебіржа інформує. 22.10 "Екран українського кіно". Художній фільм "Самітня жінка бажає познайомитися"

вівторок

30 ЛИПНЯ

УТ (1 програма)

7.30 "Ранкова мозаїка". 9.00 Музичний фільм "Кобзо моя". 10.00 Доброго вам здоров'я. Відповіді на листи телеглядачів. 10.30 Художній фільм "Вавілон-20". 12.05 Для дітей. Канал "Д". 16.00 Новини. 16.10 Для дітей. "Веселка". 16.30 Говоримо українською. 16.50 Концерт циганського ансамблю "Чавале". 17.30 Документальний фільм "Прогноз на завтра, або Чортове колесо". 18.00 Музичний фільм "Наче дерево гілками". 18.30 Актуальна камера. 19.00 Чемпіонат СРСР з футболу. "Динамо" /Москва/ - "Динамо" /Київ/. У перерві - 19.45 Реклама. 20.45 На добраніч, діти! 21.00 Чемпіонат СРСР з футболу. "Дніпро" - "Спартак". 2 тайм. 21.45 "Все про кіно". 23.00 Вечірній вісник. 23.30 Нічний телезал. Художній фільм "Смерть під вітрилами. 2 серія.

ЦТ (1 програма)

6.30 Ранок. 9.05 Вперше на екрані ЦТ. Художній фільм "Напасть." 10.20 Концерт Великого симфонічного оркестру держтелерадіо. 11.00 Дитяча година. З уроком французької мови. 12.00 ТСН. 12.15 Актуальний репортаж. 12.30 Прем'єра документального телефільму "До чого готувати сина?". 14.15 Телемікст. 15.00 ТСН. 15.15 "Молодий чоловік з хорошої сім'ї". Художній телефільм. 16.20 Світ захоплених. 16.35 Фільм - дітям. "Макар-слідопит". 1 серія. 17.40 Бісирує Лев Власенко. 18.00 Наш сад. 18.30 ТСН. Міжнародний випуск. 18.45 Мультфільм. 19.00 "Політичні діалоги". 19.45 Вперше на екрані ЦТ. Художній фільм "Напасть". 21.00 ЧАС. 21.40 Прем'єра відеофільму "Монолог у зарубіжному антракті". 22.45 "ікс". Інформаційна кінопрограма. 23.45 ТСН. 0.05 Концерт Президенського оркестру морської піхоти США. 1.05 Вперше на екрані ЦТ. Художній фільм "Напасть". 2.20 Прем'єра документального телефільму "Без епітафії".

ЦТ (2 програма)

УТ (2 програма)

8.00 Гімнастіка. 8.15 Мультфільми. 8.50 "Джерела". 9.20 Світ грошей Адама Сміта. 9.55 Ритмічна гімнастика. 10.25 "Далекий голос зозулі". Художній телефільм для дітей. 1 серія. 11.30 - 13.30 Програма ТБ Росії. 13.30 Фільм - дітям. "Тихі трієчники". 1 серія. 14.35 "Дорогу в гору обирав я сам...". Документальний телефільм. 15.35 "Прощавай, зброє". Радянські критики - про актуальні питання американської літератури. 17.00 - 19.00 Програма ТБ Росії. 19.00 "Міжнародний Чорнобильский проект". Ктуглий стіл. 20.30 На Київській хвилі. Інформаційний випуск. 20.45 Вечірня казка. 21.00 ЧАС. /З сурдоперекладом/. 21.40 "У концертних залах України". Концерт.

середа

31 ЛИПНЯ

УТ (1 програма)

7.30 "Ранкова мозаїка". 9.00 "Синій птах". Фільм - вистава. 10.25 Художній фільм з субтитрами "Панночки із Вільно". 12.15 Все про кіно. 16.00 Новини. 16.10 Здрастуй, хор! 16.40 Телефільм "Хранитель". 17.00 Музичний фільм "Б.Гмиря". 18.00 М.Коцюбинський. "Що записано в книгу життя". Теленовела. 18.30 День за днем. 18.50 - 19.00 Короткометражний фільм "З місця пригоди втік". 19.00 Актуальна камера. 19.30 Чемпіонат СРСР з футболу. "Металіст" - "Динамо" /Мінськ/. 2 тайм. 20.15 Реклама. 20.25 Роздуми біля космічної платформи. 20.45 На добраніч, діти! 21.00 Естрадний концерт. 21.40 Українська біржа повідомляє, пропонує, рекомендує. 21.55 Вперше на екрані УТ. Художній фільм із субтитрами "Полюваннянa Єдинорога". 23.10 Вечірній вісник. 23.40 - 01.30 "Два крила". Концерт на замовлення жниварів к-пу ім. Щорса Маловиськівського р-ну.

ЦТ (1 програма)

6.30 Ранок. 9.05 "Приватна особа". Художній телефільм. 1 серія. 10.10 Дитячий музичний клуб. 11.00 "Ікс". Інформаційна кінопрограма. 12.00 ТСН. 12.15 Актуальний репортаж. 12.30 Разом з чемпіонами. 12.45 "Монолог у зарубіжному антракті". 15.00 ТСН. 15.15 "Молодий чоловік з хорошої сім'ї". Художній телефільм. 2 серія. 16.20 Світ захоплених. 16.35 Фільм - дітям. "Макар - слідопит". 2 серія. 17.40 "Музична скарбниця". А.Вівальді. Пори року. Чотири концерти для скрипки і струнного оркестру. 18.30 ТСН. Міжнародний випуск. 18.45 "Планета". Міжнародна програма. 19.30 Прем'єра документального фільму "Сіль землі". 19.50 "Приватна особа". Художній телефільм. 1 серія. 21.00 ЧАС. 21.40 Сходини. 23.10 ТСН. 23.30 "Телескоп". 0.30 "Квота для Жанни д'Арк". 1.15. "Приватна особа". Художній телефільм. 1 серія. 2.20 "Юрій Завадський". Документальний телефільм.

ЦТ (2 програма)

УТ (2 програма)

8.00 Гімнастика. 8.15 "Кримській ескізи" Документальний телефільм. 8.45 Мультфільми. 9.25 "Портрет без ретуші". Сергій Параджанов. 10.25 "Далекий голос зозулі". Художній телефільм. 2 серія. 11.30 - 13.40 Програма ТБ Росії. 13.40 Фільм - дітям. "Тихі трієчники". 2 серія. 14.45 "Гра поза правилами, або експеримент в Акчі". Документальний фільм. 15.10 "Пісні Луїзи Батир-Булгарі". 17.00 - 19.00 Програма ТБ Росії. 19.00 Мультфільм. 19.15 Авангард у музиці. 20.00 На київській хвилі. Інформаційний випуск. 20.15 Вечірня казка. 20.30 Колаж. 20.35 Л.Бернстайн. "Дивертисмент". 21.00 ЧАС. /З сурдоперекладом/. 21.40 "Розповідь про неспокій". Майк Йогансен. 23.00 Українські мелодії. 23.25 Кінопубліцистика союзних республік. Прем'єра документального телефільму "Живі будемо...".

четвер

1 СЕРПНЯ

УТ (1 програма)

7.30 Ранкова мозаїка 9.00 Концерт народної артистки СРСР Є. Мірошниченко. 10.55 Художній фільм "Добрі наміри". 12.15 "Надвечір'я". Передача для людей старшого віку. /Повтор/. 16.00 Новини 16.10 Для дітей. "Веселка". 16.40 Телефільм "... Тому що люблю". 17.15 Концерт ансамблю народної музики "Святовид". 18.00 Документальний фільм "Перед дверима пекла" 18.30 Естрадний концерт. 19.00 Актуальна камера. 19.30 Фільм-концерт "Де Черемоша хвилі плинуть". 20.15 З музичної спадщини М. В. Лисенка. 20.45 На добраніч, діти! 21.00 Кінопрограма "Міста і роки". 21.40 Молодіжна студія "Гарт". У перерві — Новини. 23.55 Нічний телезал. Художній фільм "Мільйони Ферфакса".

ЦТ (1 програма)

6.30 Ранок. 9.05 "Приватна особа". Художній телефільм. 2 серія. 10.15 Мультфільм. 10.30 Сходини. 12.00 ТСН. 12.15 За зведеннями МВС. 12.30 Дитяча година з уроком англійської мови. 13.30 Науково-популярні фільми. 14.00 Народні мелодії. 14.15 Телемікст. 15.00 ТСН. 15.15 "Молодий чоловік з хорошої сім'ї". Художній телефільм. 3 серія. 16.20 Світ захоплених. 16.35 Фільм-дітям "Макар-Слідопит". 3 серія. 17.40 Хвилини поезії. 17.45 ...До 16 і старші. 18.30 ТСН. Міжнародний випуск. 18.45 "Пока горит свеча". 19.35 Мультфільм. 19.50 "Приватна особа". Художній телефільм. 2 серія. 21.00 ЧАС. 21.40 За зведеннями МВС. 21.55 "Служенье муз не терпит суеті". Похвала протопопу Авакуму. 23.00 Актуальне інтерв'ю. 23.15 ТСН. 23.30 Прем'єра науково-популярного телефільму "Метаморфози живопису". 10 серія. 0.05 Танці, танці, танці" Другий міжнародний конкурс бальних танців. 1.25 "Приватна особа". Художній телефільм. 2 серія. 2.35 "Да... Де... Ді... До... Ду...". Документальний фільм.

ЦТ (2 програма)

УТ (2 програма)

8.00 Гімнастика. 8.15 Прем'єра документального фільму "Однією глиняною буквою". 8.35 Мультфільм. 8.55 "Ростовська фініфть". 9.45 Ритмічна гімнастика. 10.15 "Тепло студеної землі". Художній телефільм. 1 серія. 11.30 — 13.30 Програма ТБ Росії. 13.30 Фільм дітям. "День паперового змія" 14.45 "Дивне покоління". Документальний фільм. 15.50 Д. Шостакович. Квартет 3 фа мажор. 17.00 — 19.00 Програма ТБ Росії. 19.00 "ВІД" представляє: "ШОУ-БІРЖА". 20.00 На київській хвилі. Інформаційний випуск. 20.15 Вечірня казка. 20.30 Ключ до світового ринку. 21.00 ЧАС. /З сурдоперекладом/. 21.40 Екран українського кіно. Художній телефільм "Двоє у пісках". 22.45 Музичний фільм "Подільські гуляночки". 23.15 "Я вам заспіваю". 3-й всесоюзний фестиваль авторської пісні у Києві

п'ятниця

2 СЕРПНЯ

УТ (1 програма)

7.30 Ранкова мозаїка. 9.00 Музичний фільм "Зачерпни з рідного колодязя". 9.40 Мультфільм. 10.35 Балет Ігоря Мойсеєва. 11.40 "Золоті ворота". У всякого своя доля. /Про художника Л. Могучова/. 16.00 Новини. 16.10 Для дітей. "Чиста криниця". 16.40 Телефільм "Місячний глобус". 17.30 Концерт старовинної музики. 18.00 Науково-популярний фільм "Ангкор-сос у джунглях". 18.30 Музичний фільм "Хай буде". 19.00 Актуальна камера. 19.30 "Вернись із спогадів". Вечір-посвята В. Івасюку. 20.50 На добраніч, діти! 21.00 Телефільм "Артисти цирку Єрмолаєви". 21.45 Художній фільм "Юність Петра". 1 і 2 серії. У перерві — 22.55 Вечірній вісник. 0.30 Нічний телезал. Концерт квартету баяністів.

ЦТ (1 програма)

6.30 Ранок. 9.05 "Приватна особа". Художній телефільм. 3 серія. 10.20 Мультфільми. 10.50 "Граємось в оперу". М. Мусоргський. "Дитяча". 11.15 ...До 16 і старші. 12.00 ТСН. 12.15 "Ази кар'єри". 12.30 "Маппет-шоу". Ляльковий телефільм-концерт. 11 і 12 серії. 13.20 Прем'єра документального телефільму "Забуті боги. Вербна неділя". 15.00 ТСН. 15.15 "Ось такі чудеса". Художній телефільм. 16.20 "Якщо вам після...". 17.05 Прем'єра художнього телефільму для дітей "Е 41 зірка". 17.55 "Шукайте жінку". 18.30 ТСН. Міжнародний випуск. 18.45 Людина і закон. Правовий відеокачал 19.30 Мультфільм. 19.45 "Приватна особа". Художній телефільм. 3 серія. 21.00 ЧАС. 21.40 "Актуальне інтерв'ю". 21.55 "ВІД" представляє "ПОЛЕ ЧУДЕС", "ШОУ-БІРЖА", "МІСТЕЧКО", "МУЗИКА-91". У перерві — 23.40 ТСН. 0.25 Європа плюс. Музична програма. 1.30 "Приватна особа". Художній телефільм. 3 серія. 2.45 "Чарівник слова". Документальний телефільм.

ЦТ (2 програма)

УТ (2 програма)

8.00 Гімнастика. 8.15 Прем'єра документального телефільму "Як було вбито Дениску...". 8.50 Концерт. 9.05 Мультфільми. 9.30 "Жива планета". Документальний фільм. 9 серія. 10.25 "Тепло студеної землі". Художній телефільм. 2 серія. 11.30 — 13.30 Програма ТБ Росії. 13.30 Фільм-дітям. "Ось прийде серпень". 14.35 "Гамлет Гонашвілі". Документальний телефільм. 15.10 Й.-С. Бах. Сюїта 1. 17.00 — 19.00 Програма ТБ Росії. 19.00 "Соло на трьох струнах". Заслужений артист РРФСР Б. Феоктистов /Балалайка/. 20.00 На київській хвилі. Інформаційний випуск. 20.15 Вечірня казка. 20.30 Х літня спартакіада народів СРСР. Велоспорт. 21.00 ЧАС. /З сурдоперекладом/. 21.40 "Україна театральна". М. Кропивницький "Дай серцю волю, заведе в неволю". Вистава Харківського драматичного театру ім. Т. Г. Шевченка

субота

3 СЕРПНЯ

УТ (1 програма)

7.30 "На хвилі дружби". Молодий балет Алма-Ати. 8.10 Ритмічна гімнастика. 8.30 Концерт групи "Біла магія". Кіровоград на Республіканське телебачення. 9.10 Новини. 9.25 Фільм-концерт "Ранок туманний". 10.10 Документальний телефільм "І голос наш почує світ". 11.00 Музичний фільм "Якщо запалають зірки...". 11.55 Доброго вам здоров'я. Планування сім'ї. 12.40 Мультфільм. 13.20 Новини. 13.30 "Джерело". Досвітки. 14.20 Альфа і омега. Науково-пізнавальна передача. 15.05 Цирк, цирк, цирк... 15.35 "Живе слово". Українська мова на Харківщині. 16.05 Виступають художні колективи Грузії. 17.45 Художній фільм "Катруся". 19.00 Актуальна камера. 19.30 Прем'єра художнього телефільму "Іван Миколайчук. Тризна". 20.30 Реклама. 20.45 На добраніч, діти! 21.00 Танцює М. Прядченко. 21.40 Художній фільм "На початку славетних справ". 1 серія. 22.45 Вечірній вісник. 23.15 Нічний телезал. Вечір французьких водевілів.

ЦТ (1 програма)

6.30 Документальний телефільм. 7.00 Мультфільми. 7.30 Ритмічна гімнастика. 8.00 Ранкова розважальна програма. 8.30 ТСН. 8.50 Наш сад. 9.20 Мультфільми. 9.40 Фестивалі народної творчості в Китаї. 10.25 Ми йдемо шукати. 11.00 Ранкова зоря. 12.00 "Це ви можете". 12.45 Виступає лауреат телерадіоконкурсу "Голоси Росії" ансамбль "Лад". 13.00 "БУРДА МОДЕН" пропонує... 13.30 Прем'єра документального телефільму "22 червня 1941 року". 15.00 ТСН. 15.15 У світі казок і пригод. Прем'єра художнього телефільму "Райський сад". 16.35 "З сімейного альбому". "Толстой і Толсті". 17.35 Прем'єра багатосерійного мультфільму "Бджола Майя". 9 серія. 18.00 Міжнародна панорама. 18.45 "Мамо, я обов'язково повернусь". Теленарис. 19.05 "Подорож до Родоп". Теленарис. 19.20 "Земля — наш спільний дім". Телефотоконкурс. 19.25 На прохання глядачів. Художній телефільм "Корабель закоханих". /США/. 21.00 ЧАС. 21.40 "Демон". Документальний фільм. 22.00 Четвертий телеконкурс молодих виконавців естрадної пісні "Ялта-91". 0.30 ТСН. 0.45 Прем'єра документального фільму "Великий транссибірський". 1.30 "Шалений день інженера Баркасова". Художній телефільм. 1 і 2 серії.

ЦТ (2 програма)

УТ (2 програма)

8.00 Гімнастика. 8.15 Російська мова. 8.45 "Пори року". Серпень. 9.30 Відеоканал "Співдружність". 12.00 Відеоканал "Плюс одинадцять". 14.00 Мультфільм. 14.10 "Розповідь бувалого пілота". Художній телефільм. 15.15 Спорт для всіх. 15.30 "У світі тварин". /З сурдоперекладом/. 17.00 — 19.00 Програма ТБ Росії. 19.00 Педагогіка для всіх. 19.45 Виступає "Російське тріо". 20.00 На київській хвилі. Інформаційний випуск. 20.15 Вечірня казка. 20.30 "Вертикаль". Прем'єра документального телефільму "А вікна були тоді різблені...". 21.00 ЧАС. /З сурдоперекладом/. 21.40 Київська панорама. 22.40 Музичний фільм "Подолянчик". 23.15 "Десята жертва". Художній фільм /США/

неділя

4 СЕРПНЯ

УТ (1 програма)

7.30 Ритмічна гімнастика. 7.50 Співає Ауріка Ротару. 8.20 Телефільм "Після фінішу". 8.40 "У неділю вранці". Інформаційно-музична програма. 9.40 Новини. 9.55 Для дітей. "Сонячне коло". 10.25 Художній фільм з субтитрами "Недоладні канікули". 11.30 В. Козак. "Чистка". Вистава Криворізького театру драми та музичної комедії. 12.55 Новини. 13.05 Для дітей. "Канал "Д". 14.30 Село і люди. 15.15 "Ви нам писали". Музична передача за листами глядачів. 16.00 Служба солдатська. 17.00 "Кукурік і ко". Розважальна передача для дітей. 18.00 Телеспортарена. 18.45 Камерний концерт. 19.00 Актуальна камера. 19.35 Співають Джон Амато та Гаррі Паск /США/. 20.30 Українська біржа повідомляє, пропонує, рекомендує. 20.45 На добраніч, діти! 21.00 Музичний фільм "Ритми полум'яної душі". 21.50 Художній фільм "На початку славетних справ" 2 серія. 22.55 Вечірній вісник. 23.25 Нічний телезал. Фільм-опера "Комедіанти".

ЦТ (1 програма)

8.00 Ритмічна гімнастика. 8.30 ТСН. 8.45 Тираж "Спортлото" 9.00 "З ранку раненько". 10.00 На службі Вітчизні. 11.00 Ранкова розважальна програма. 11.30 "У світі тварин" 13.00 Музичний кіоск. 13.30 Здоров'я. 14.00 Р. Шуман. "Арабески" 14.10 Прем'єра документального фільму "Живі паровози". 15.00 ТСН. 15.15 "Нове покоління вибирає". 16.30 Народні казки і притчі різних країн. 16.35 Мультфільми. 17.00 Сільська година. 18.00 "Уолт Дісней представляє" 18.50 Східний Сибір. Кіножурнал. 19.00 Чудовий вечір з Ренцо Арборе і Херрі Конніком. 19.40 Вперше на екрані ЦТ. Художній фільм "Де знаходиться нофелет?". 21.00 ЧАС. 21.40 Футбольний огляд. 22.10 "Що значать ваші імена?". Випуск 2. У перерві - ТСН. 0.35 Джазові портрети. 1.25 "Мій ніжно любимий детектив". Художній телефільм.

ЦТ (2 програма)

УТ (2 програма)

8.00 На зарядку ставай. 8.15 "Три стерляді у блакитному полі". Документальний телефільм з циклу "Земля тривоги нашої". 8.50 Концерт Ленінградської капели імені М. І. Глінки. 9.30 Відеоканал "Співдружність" 12.00 — 14.00 Програма ТБ Росії. 14.00 Фільм-дітям. "Ведмежа". Художній телефільм. 15.10 Народні мелодії. 15.20 Світ, в якому ми живемо. Фільми режисера М. Дохматської. 16.20 "А в хорі мій голос чутніший". 17.00 — 19.00 Програма ТБ Росії. 19.00 Мультфільм. 19.25 "Переможці". Про ставлення молоді до учасників Великої Вітчизняної війни. 20.00 "На київській хвилі". Інформаційний випуск: 20.15 Вечірня казка. 20.30 Телебіржа інформує. 21.00 ЧАС. /З сурдоперекладом/. 21.40 "Божевільні солдати". Художній фільм. /Франція/. 23.00 Херсонський калейдоскоп

НА ДОЗВІЛЛІ

ПРИЩИК

Одного разу ввечері Семенченко збирався на побачення. Подивившись у дзеркало, він раптом виявив, що на лобі вискочив прищ. Невеличкий такий, можна навіть сказати — прищичок, а все одно неприємно.

— Знав, чортяка, коли вискакувати! — обурився Семенченко. — І, що найголовніше, вискочив не де-небудь на руці чи спині, а на лобі, просто посеред лоба.

Що робити?

Семенченко викроїв з пластиря маленький кружечок і заліпив ним прища.

Ні, з пластирем ще гірше. Вийшло як у казці — «А во лбу звезда горит!»

І тут йому прийшла чудова ідея...

Рівно о 19.00 Семенченко стояв під годинником.

— Боже! Сергію Івановичу, що трапилось? Чому у вас перев'язана голова?! — сполошилася Ірина Петрівна.

— Та так... — ухилився від відповіді Семенченко.

— Ні, відповідайте! Ви чуєте, розповідайте, що трапилось! — не думала здаватись Ірина Петрівна.

— Нічого страшного... Хулігани до однієї дівчини причепилися...

—І ви заступилися?

— Так! — Семенченко погладив себе по перебинтованій голові.

— Ви справжній мужчина, ви джентльмен, ви — лицар, ви — герой!..

— Та ні...

— І не сперечайтесь! Сергію Івановичу, ви пропонували мені вийти за вас заміж, так я згодна!

Потім було весілля і довгі роки подружнього життя. І весь цей час Семенченко з благоговінням згадував свій прищ.

Як вчасно він, молодчина, вискочив! А головне, в найбільш підходящому місці.

О. КІРОВОГРАДСЬКИЙ.

Підплічники для рукавів реглан

СПРОБУЙТЕ ЗРОБИТИ САМІ

Викроюють деталі підплічників: зовнішні — з накрохмаленої бязі або бортовки, середину — з ватину або поролону.

На малюнку у розгорнутому вигляді дано викройку підплічника: його максимальні розміри — по вертикалі — 18—20 см, по горизонталі — 15—17 см. Після того, як виточки будуть застрочені, підплічник набуває форми плеча (див. малюнок). Технологія виготовлення подібна методу пошиття підплічників для вшитих рукавів. Остання операція — підплічники обтягують основною або підкладковою тканиною, викроєною по косій.

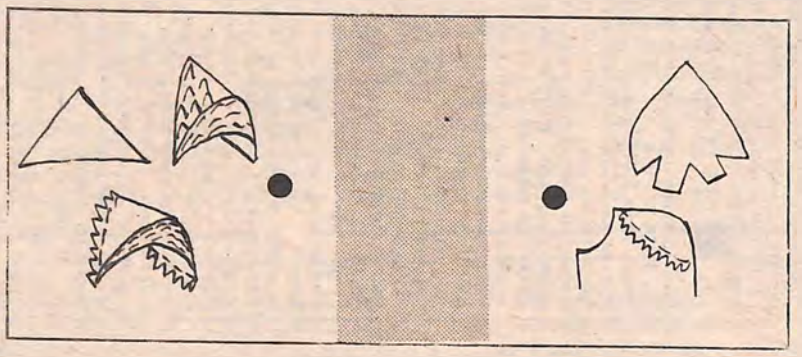

Підплічники для вшитих рукавів

З основної або підкладової тканини викроюють два квадрати 30Х30 см для зовнішніх деталей підплічників. Їх складають по діагоналі й на одній половині, починаючи від центру, зточують виточки глибиною 1—1,5 см. З бортовки або флізеліну викроюють по косій верхні й нижні деталі підплічників — трикутники з опуклими бічними сторонами. Ширина знизу — 12—15 см, висота — 10—13 см (залежно від необхідної величини підплічника).

З ватину або тонкого поролону вирізують— по 3—5 шарів прокладки — кожний наступний трохи менший, ніж попередній. Деталі прокладки накладають одна на одну, суміщаючи нижні сторони трикутника, вкладають їх між деталями бортовки, надають підплічникам опуклої аркоподібної форми і простьобують так, як показано на малюнку, не натягуючи занадто нитку.

Підплічники обтягають підкладковою тканиною, роблячи виточки на вигнутому боці: тканину вирівнюють, прихоплюють шпильками по зрізу підплічника, зрізають зайву підкладку, обметують зрізи. З виворітного боку підплічники кріплять до припусків плечових швів і вирізів у трьох кутах шпильками, а потім пришивають. У моделях із цупких тканин (піджак, пальто) підплічники мають виходити за шов на 1—1,5 см.

Анатолій КУМАНСЬКИЙ

Кулон з діамантом

ПОВІСТЬ

(Продовження. Поч. у № 28).

— Коли б дівці колеса, вона була б велосипедом, — почав Можній, та Підопригора зупинив його рухом руки.

— Ми стоїмо перед фактом — кулона немає і, думаю, не скоро буде. Мене в цім ланцюжку цікавить Світлана Гончаренко. Чи зустрічалась вона того дня з Чудовим? Саме до того, як він після телефонної розмови поїхав на квартиру її матері, забравши в Захарівці Вадима. Адже розмовляв Вадим саме з Світланою, як твердить Шевчук.

— Вадим і Чудов повернулись до міста близько одинадцятої, Гончаренко виїхала о другій. Врахуйте, путівку вона взяла за тиждень до від'їзду. — Підопригора пройшовся кабінетом. — У Вадима кулона не було, в Чудова — теж. Робити обшук у Гончаренко нам найліберальніший прокурор не дозволить. Та я впевнений, що Світлана грала в цій історії якусь роль. А яку — це вам і належить вияснити.

— На тобі, небоже, що мені негоже, — криво усміхнувся Можній.

— Слухай, Едуард, коли вже у тебе виробиться повага до начальства?

— Петре Кириловичу, — приклав Можній руки до грудей. — Та я ж — сама покірність. Але не хочу, щоб з мене робили дурника.

— А хто з тебе дурника робить?

— Обставини, — ухилився Можній від прямої відповіді. — Курочка ще в гніздечку... Хіба Гончаренко — єдина версія? Чому саме вона повинна мати безпосереднє відношення до цього клятого кулона? Та Чудов міг де завгодно його сховати. А ми навколо Светочки товчимось, як Іван з писаною торбою.

— Тик, ничить... Вумні в мене помічники. Знаєш, Едуарде, в часи, коли Хрущов відбирав незаконно нажиті котеджі й дачі, я мав розмову з одним типом. Його двоповерхова кам'яниця була оцінена в п'ятьсот тисяч, старими, звичайно. Я його запитав, звідки така сума? «Мені бабця залишила в спадок сто тисяч», — каже. «А решта?» — запитую. «Так, деякі збереження», — відповів... Так от, і у мене є деякі міркування. Скажу більше. Справа не лише в кулоні... Вадим від чого загинув? І чи ти знаєш всі кубла торгівлі наркотиками?

— Наркотиками займається інша організація, — буркнув Можній.

— А краденими коштовностями?

— Ми.

— От бачиш. Пора вже розставити всі крапки над «і».

— Нам би хоч одну крапку поставити, — зітхнув Можній.

— От ви з Коваленком і будете ставити її. Так що закачуйте свої безрукавки... Тепер — найголовніше. До Приморська ви їдете «відпочивати».

— Що?! — обоє аж з стільців схопились.

(Далі буде).

VIDEO

м. Кіровоград, вул. Полтавська, 71.

НЕДІЛЯ, 28 ЛИПНЯ

10.00 Мультфільми.
11.30 «Уіллоу». Казка.
13.30 «Учитель». Бойовик.
15.30 «Вони живуть». Фантастика.
17.30 «Секрет мого успіху». Комедія.
19.30 «Моніту». Жахи.
21.30 «Третього життя не буде». Бойовик.

ПОНЕДІЛОК, 29 ЛИПНЯ

10.00 Мультфільми.
11.30 «Сліпа лють». Бойовик.
13.30 «Смертельний кулак Джо». Вестерн.
15.30 «Мій науковий експеримент». Фантастика.
17.30 «Буйство духів-2». Жахи.
19.30 «Поліцейський на прокат». Детектив, комедія.
21.30 «Вид на вбивство». Бойовик.

ВІВТОРОК, 30 ЛИПНЯ

10.00 Мультфільми.
11.30 «Силач 2». Бойовик.
13.30 «Битва титанів». Пригоди.
15.30 «Батальйон 21». Бойовик.
17.30 «Буйство духів 3». Жахи.
19.30 «Скороход». Детектив.
21.30 «Місячний гонщик». Бойовик.

СЕРЕДА, 31 ЛИПНЯ

10.00 Мультфільми.
11.30 «Краще майбутнє». Бойовик.
13.30 «Колесами по закусочній». Комедія.
15.30 «Дівчинка-пілот». Бойовик.
17.30 «П'ятниця 13». Жахи.
19.30 «Пляжна лихоманка». Комедія.
21.30 «Людина з золотим пістолетом». Бойовик.

ЧЕТВЕР, 1 СЕРПНЯ

10.00 Мультфільм.
11.30 «Танго і Кеш». Бойовик.
13.30 «Кривавий спорт». Бойовик.
15.30 «Пожежники». Комедія.
17.30 «Капітан Кронос — мисливець за вампірами». Жахи.
19.30 «Смерть на пляжі». Детектив.
21.30 «Ліцензія на вбивство». Бойовик.

П'ЯТНИЦЯ, 2 СЕРПНЯ

10.00 Мультфільми.
11.30 «Бронсон Лі — чемпіон». Бойовик.
13.30 «Помста боксера». Бойовик.
15.30 «Пригоди поліцейського в Єгипті». Комедія.
17.30 «Директор». Комедія.
19.30 «Переможені вовки».
21.30 «Пацюки». Жахи.

СУБОТА, 3 СЕРПНЯ

10.00 Мультфільми.
11.30 «Молодий майстер кунг-фу 1». Бойовик.
13.30 «Хто підставив кролика Роджера». Пригоди.
15.30 «Кіборг-вбивця». Фантастика.
17.30 «Мисливці за злочинцями». Бойовик.
19.30 «Хеловін». Жахи.
21.30 «Дівчатка із стриптиз-бара». Детектив.

НЕДІЛЯ, 4 СЕРПНЯ

10.00 Мультфільми.
11.30 «Молодий майстер кунг-фу 2». Бойовик.
13.30 «2019 рік після падіння Нью-Йорка». Фантастика.
15.30 «Тарзан». Пригоди.
17.30 «Рим 2033 — центуріони, що борються». Фантастика.
19.30 «Сезон відьом». Жахи.
21.30 «Аліс — прекрасне тіло». Комедія. Фільм для дорослих.

Загублене посвідчення № 040, видане Кіровським соцзабезом м. Кіровограда С. О. Солімчук, вважати недійсним.

Загублений студентський квиток № 6101138, виданий Кіровоградським інститутом сільськогосподарського машинобудування Чеберяк А. Д., вважати недійсним.

КІНОРЕПЕРТУАР

КІНОТЕАТР «КОМСОМОЛЕЦЬ».

«Супер-зірка» американського кіно Сильвестр Сталлоне в ролі поліцейського у новому пригодницькому фільмі «ТАНГО І КЕШ». Знаменитий Рембо-поліцейський! Спішіть побачити! З 29 ЛИПНЯ ПО 4 СЕРПНЯ фільм демонструватиметься у кінотеатрі «Комсомолець» на сеансах: 10.20, 12.20, 14.20, 16.20, 18.20, 20.30.

КІНОТЕАТР ІМ. ДЗЕРЖИНСЬКОГО.

Хто не встиг подивитися прекрасний фільм американських кінематографістів «Віднесені вітром», матиме нагоду зробити це, якщо відвідає кінотеатр імені Дзержинського. Стрічка демонструватиметься у червоному залі з 29 липня по 4 серпня на сеансах: 11.00, 14.50, 18.10.

У зеленому залі з 27 по 30 липня відбудеться демонстрація французької кінодрами «Червона зона». Сеанси: 10.10, 12.10, 14.10, 16.10, 18.10, 20.10.

КІНОТЕАТР «ЯТРАНЬ»

З 29 липня по 4 серпня у великому залі демонструватиметься фільм кінематографістів США «О.Н.А. (Особливо надійний агент)». Початок сеансів о 10.30, 12.30, 14.30, 16.30, 18.30, 20.30.

«Молодой коммунар» — информационно - публицистический еженедельник. Учредитель — Кировоградский обком ЛКСМУ (МДС).
На украинском языке.

НАША АДРЕСА: 316050, МПС, м. Кіровоград, вул. Луначарського, 36.

Телефони: редактора — 22-54-26; відповідального секретаря — 22-27-65; секторів: економіки та екології — 22-04-84; культури і моралі — 22-29-92; комсомольського життя та політики — 22-04-84; учнівської та студентської молоді — 22-59-82; соціальних проблем — 24-66-79; робітничої молоді і спорту — 24-64-21; фотолабораторії — 24-94-94; коректорської — 23-61-83; оголошень — 22-59-82; бухгалтерії — 22-47-22.

Друкарня імені Г. М. Димитрова видавництва «Кіровоградська правда» Кіровоградського обкому Компартії України, м. Кіровоград, вул. Глінки, 2.

Газета виходить щосуботи.

Зам. № 507. Індекс 61103. Тираж 16 500.

Редактор М. ШВОРАК